DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, GRUODŽIO-DECEMBER 9, 2017 • Vol. CVIII NR. 142 Kaina 2 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-08-2017

Iki valstybės atkūrimo jubiliejaus liko 68 dienos!

Jaunimo centro rėmėjai, organizacijų atstovai ir pokylio garbės svečiai. Jono Kuprio nuotr.

LAIMA APANAVIČIENĖ

2017-ieji – derlingi sukaktuvinėmis šventėmis. Neseniai savo gražią 55-mečio sukaktį šventė Lietuvių Fondas (LF), kiek kuklesnę – 30-mečio – sukaktį triukšmingai paminėjo Pasaulio lietuvių centras, o gruodžio 3 d. į savo 60-mečio pokylį pakvietė Jaunimo centras.

Tarp Brighton Parko ir Marquette Parko rajonų, prie Gage Parko, stūkso vienas Čikagos lietuvių objektų: masyvus Jaunimo centras (JC), padabintas stilizuotu Vyčiu. Šį pastatą žino daugelis lietuvių, tačiau jo atsiradimo ir pastatymo istoriją vyresnieji jau primiršo, o jaunesni turbūt nėra jos net ir girdėję. Todėl šiemet, švenčiant Jaunimo centro ir Čiurlionio galerijos 60-metį, JC taryba nutarė priminti šios lietuviams svarbios institucijos istoriją. 2017 m. lapkričio 19 d. Čiurlionio galerija pakvietė į parodą „Gutauskas, Kezys, Elskus", skirtą šiai sukakčiai paminėti ir prisiminti žmones, kurių entuziazmo, darbštumo, sumanumo dėka ir šiandien, praėjus 60 metų, galime džiaugtis, kad šie lietuviams brangūs namai veikia. Na, o po poros savaičių Jaunimo centro nariai, aukotojai, čia įsikūrusių organizacijų atstovai, svečiai susirinko į iškilmingą pokylį.

– 11 psl.

Iš k.: Jurita Tamošiūnienė, Audrone Sidaugienė, Ingrida Ulskienė, Ingrida Mažrimaite-Morkevičienė, Vygaudas Ušackas, Evelina Karalienė, Vida Kavackienė, Loreta Timukienė, Sigrida Masaitienė, Asta Alčiauskienė, Lina Dukauskienė, Giedrė Starinskienė ir Laima Kataržienė. Vėjūnės Sidaugaitės nuotr.

LORETA TIMUKIENĖ

Čikagoje gyvenančių lietuvių moterų prieš 12 metų įkurtas klubas „Alatėja" tradiciškai lapkritį, per Padėkos savaitgalį, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje rengia labdaros vakarą. Į šventę ateinantieji žino, kad jie ne tik smagiai praleis vakarą, bet ir galės prisidėti prie „Alatėjos" gerų darbų – renginio metu surinktos lėšos skiriamos tiems, kam labai reikia pagalbos, kieno namus aplankė liga ar nelaimė.

Mūsų svečius pasitiko šventiškai papuošta salė ir fortepijono melodija. Atrodo, jog belaukiant programos pradžios laikas neprailgo – dauguma į mūsų renginius ateinančiųjų jau pažįsta vieni kitus, todėl netrūko ir šiltų apsikabinimų, ir bičiuliško pabendravimo ragaujant „Alatėjos" vardu pavadintą vyną, ir norinčių įsiamžinti atminčiai – tam puikiai tiko su vakaro tema susijusiomis dekoracijomis papuošta „foto ateljė".

Prieš programą „Alatėją" ir mūsų svečius pasveikino politikas ir diplomatas, buvęs Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas, palinkėjęs ir toliau tęsti prasmingus darbus, taip padedant vieni kitiems ir skleidžiant gerą žinią apie Lietuvą, apie jos puikius žmones. Esame dėkingi ir gerb. Stanley Balzekui, Jr., kuris dalyvauja kiekvienoje mūsų gimtadienio šventėje.

– 5 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Čikagos šauliai paminėjo Kariuomenės dieną – 7 psl.

Sėkmingi lietuvių sportininkų pasirodymai JAV – 9 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE
www.draugas.org/palikimai Tel. 773-585-9500

GANYTOJO ŽODIS

Eikime Jo nueitu keliu

Antrasis Advento sekmadienis

KUN. TOMAS KARANAUSKAS

Brangieji, dykuma kurioje šiandien vaizduojamas Izraelis ir Jonas Krikštytojas, yra esmingumo simbolis: galvojama tik apie vandenį, apie maistą, apie savo paliekamas pėdas, tai yra apie pačius svarbiausius egzistencijos elementus. Dykumoje kaip dūmas dingsta išdidumas ir banalybės. Adventas turi tapti mums tarsi tokia pačia dykuma, kad iš jos grįžę pažintume daiktus ir pavadintume juos kitais vardais, kad tikėjimas taptu sodresnis pilnesnis prasmės.

– Kelias, vedantis į šią dykumą, duodančią daiktams esmingą vaidmenį nueitas Krikštytojo: žodžio klausymasis, atsivertimas, krikštas, moralinis griežtumas – tai jo savybės, įgytos dykumoje. Be egzistencinio įsipareigojimo gyvena tik žmonės–nendrės, nupučiami pirmojo vėjelio, be egzistencinio įsipareigojimo gyvena ne tie žmonės, kurių namai pastatyti ant uolos.

– Riba, kurią reikia pasiekti tobulumu, yra ne Jonas Krikštytojas, bet dar didesnis už jį – „Jėzus Kristus, Dievo Sūnus". Adventas turi išgryninti ir padėti atrasti iš naujo savo tikėjimą. Tikėti reikia išmokti ne tuo – senuoju – trupučiu deformuoto pagal mūsų poreikius Dievo atvaizdu, bet tikruoju – Evangelijos Dievu. Todėl kviečiu visus – priimkite šį pasiūlumą pagilinti tikėjimo pažinimą, kad „būtų suprasta viltis, kuri yra mumyse". Vokiečių filosofas Gotthold Ephraim Lessing rašė: „Jei Dievas man prisistatytų ir atiduotų man į vieną ranką visą tiesą, o į kitą visus tiesos ieškojimus, aš jam pasakyčiau: tik tavyje, Viešpatie, yra tiesa, o man skirta tik mąstyti ir nieko nepasiekti savo mąstymu, kol mūsų mąstymas netaps vienu, bendru ieškojimu."

Linkiu ir meldžiu kiekvienam iš Jūsų, brangieji, gražios ir palaimintos Advento kelionės!

Lietuva sumažėjo penktadaliu

Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) Rinkimų žemėlapių sistemoje paskelbė naują žemėlapį – Gyventojų skaičiaus pokyčiai.

Jis parengtas bendradarbiaujant su Vilniaus universiteto Geografijos ir kraštotvarkos katedros docentu dr. Rolandu Tuču ir Mantu Butrimavičiumi iš UAB „Hnit-Baltic".

Žemėlapyje skelbiami duomenys apie šiuo metu esantį Seimo vienmandačių rinkimų apygardų rinkėjų skaičių ir jo nuokrypį nuo vidurkio (2017 m. gruodžio 5 d. duomenimis) bei gyventojų skaičiaus pokyčio prognozė 2017–2021 metams (R. Tučo tyrimas).

Tyrimo duomenimis, Lietuvos gyventojų skaičius 2022 m. sausio 1 d. turėtų sumažėti maždaug 5,43 proc., iki 2,69 mln. gyventojų. Sparčiausiai gyventojų skaičius mažės Šiaurės Lietuvos savivaldybėse. Per pastaruosius 20 metų Lietuvos gyventojų skaičius sumažėjo penktadaliu, o tai turi įtakos ir rinkimų organizavimui.

Pagal Seimo rinkimų įstatymą, rinkimams organizuoti ir vykdyti Lietuvos Respublikos teritorija dalijama į 71 vienmandatę apygardą, atsižvelgiant į rinkėjų skaičių rinkimų apygardoje. Jas formuojant turi būti atsižvelgta į vieną svarbiausių demokratijos principų – užtikrinti lygias rinkimų teises, kad kiekvienas jose išrinktas parlamentaras atstovautų daugmaž vienodam rinkėjų skaičiui. Tai yra rinkėjų skaičius turi būti nuo 0,9 iki 1,1 vidutinio rinkėjų visose vienmandatėse rinkimų apygardose skaičiaus. Kuo didesni rinkėjų skaičiaus atskirose rinkimų apygardose skirtumai, tuo labiau gali būti iškreipiama vienoda rinkėjų balsų reikšmė nustatant balsavimo rezultatus.

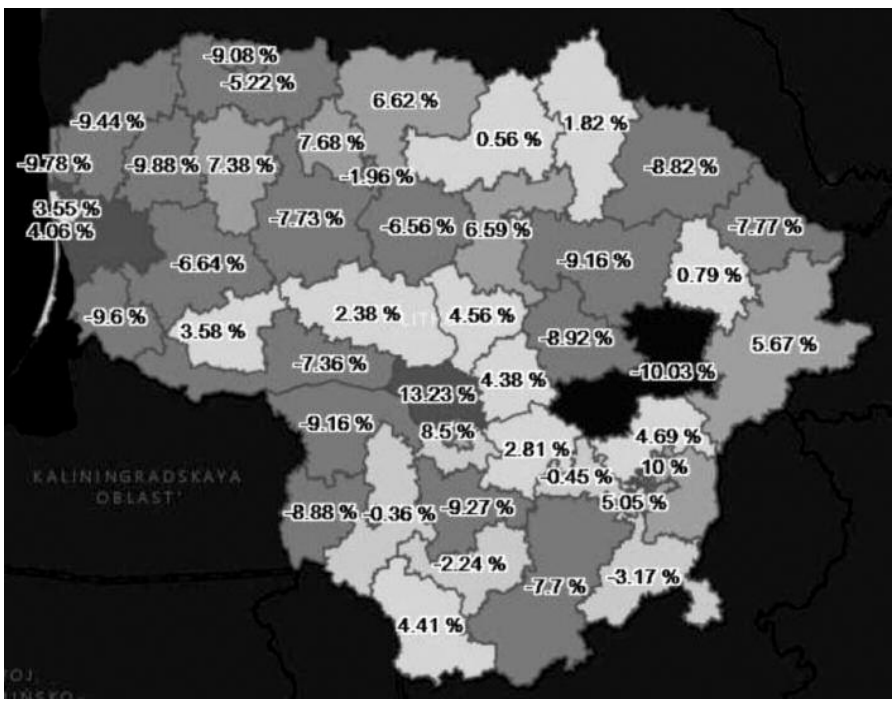

VRK nerimauja: gali vėl tekti keisti rinkiminių apygardų ribas. VRK nuotr.

Rinkėjų skaičius, kuris skiriasi nuo šalies vidurkio daugiau nei 10 proc., VRK duomenimis, šiuo metu yra Molėtų–Širvintų (nuokrypis nuo vidurkio 10,03 proc.), Gargždų (10,07 proc.), Fabijoniškių (10,28 proc.), Naujamiesčio (10,74), Karoliniškių (13,16 proc.), Raudondvario (13,23 proc.) vienmandatėse rinkimų apygardose.

Siekiant įvykdyti Seimo rinkimų įstatymo reikalavimus, prieš kiekvienus Seimo rinkimus apygardų ribos turi būti peržiūrimos. VRK teigimu, išliekant panašioms Lietuvos gyventojų demografinių pokyčių tendencijoms, prieš Seimo rinkimus (2020 metais) rinkimų apygardų ribas gali tekti vėl keisti. Daugiausia rinkėjų netekusių rinkimų apygardų ribos turės būti praplečiamos, prie jų prijungiant kaimyninių apygardų rinkimų apylinkes.

ELTA

„Draugo" prenumeratoriai gali skaityti „Draugą" internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:
administracija@draugas.org
ir gauti „log in" bei slaptažodį.
Skaitykite „Draugą" greičiau!
www.draugas.org

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $150.00.

GARBĖS PRENUMERATA **$250.00**
JAV – metams **$150.00** • 1/2 metų **$80.00** • 3 mėn. **$57.00**
Pirma klase – **$340.00** • kartą per savaitę **$240.00**
Į Kanadą – metams **$390.00** (USD) • 1/2 metų **$210.00** (USD) • 3 mėn.**$110.00** (USD)
Į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams **$615.00** • 1/2 metų **$315.00**
Į Lietuvą paprastu paštu – metams **$120.00** • 1/2 metų **$66.00**
Internetinė prenumerata – metams **$115.00**
TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV – metams **$95.00** • 1/2 metų **$70.00** • 3 mėn. **$48.00**
Į Kanadą– metams **$150.00** (USD) •1/2 metų **$120.00** (USD) • 3 mėn.**$75.00** (USD)
Į Lietuvą ir kitas šalis oro paštu – metams **$220.00** •1/2 metų **$120.00,** paprastu paštu – metams **$70.00**
Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. ***„Draugo" prenumerata yra mokama iš anksto.***
Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org
Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas vyr.redaktore@gmail.com
Redaktorė – Virginija Petrauskienė
Techninis redaktorius – Jonas Kuprys
Korektorė – Dalia Sokienė
Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

ŽAIBIŠKI POKALBIAI

Redaktorė Virginija Petrauskienė

Ką norėčiau išmokti per vieną stebuklingą naktį?

„Visada svajojau išmokti iškepti nuostabų pyragą, pasiūti dukrai lėlę, sukurti kalėdinę puošmeną, pasigaminti lentyną, sudėlioti stiklo ir akmenėlių mozaiką arba… (galima įrašyti bet kokį veiksmą)", – kiek kartų per savo gyvenimą išsakome panašių norų? Tačiau tokį, atrodytų, nedidelį ir nereikšmingą pasakymą neretai užgožia kiti darbai. Todėl, ko gero, dažnai net nesužinome, kaip smagu yra pabandyti išmokti tai, apie ką pasvajojote kad ir trumpą akimirką. Juk tam kartais užtenka pusdienio, ar vos kelių valandų. O gal jūs iš tų, kurie, radę internete ar laikraštyje skelbimą apie rengiamą įdomią pamoką, nesvarstydami užsirašote joje dalyvauti?

Ar skiriate savo laisvalaikio tam, kad išmoktumėte kažką sau įdomaus? O jeigu įvyktų stebuklas ir jums būtų pasiūlyta: atsikeli iš ryto ir po nakties jau moki tai, apie ką seniai svajoji. Ką pasirinktumėte?

Giedrė Šarkutė,
Jewel-Osco prekybos centro daržovių skyriaus vadybininkė:

Štai su mama Balzeko lietuvių kultūros muziejuje atėjome į pamoką, kur dalyvavome menininko Don Astras pamokoje ir išmokome iš šiaudelių padaryti tradicinę lietuvišką kalėdinę puošmeną eglutei. Mes abi su mama mėgstame leisti laisvalaikį besimokydamos ko nors naujo. Neseniai internete suradome skelbimą ir nuėjome į pamoką, kurios metu mokėmės komponuoti dekoratyvines kompozicijas iš mažų augalėlių ir akmenukų bei kitokių spalvotų meniškų detalių. Jeigu galėčiau pasirinkti, kokį mokėjimą be pastangų per naktį galėčiau įgyti, norėčiau išmokti gražiai dainuoti.

Nijolė Šarkienė,
Saint Xavier University ūkio skyriaus darbuotoja:

Man patinka ko nors naujo išmokti, nors yra pasakymas, kad ko Jonukas neišmoko, tai tapęs Jonu jau nebeišmoks. Bet galima pabandyti. Juk visada smagu draugams arba artimiesiems padovanoti pačios sukurtą ir pagamintą dovaną. Tikrai eičiau į tokią pamoką, kurioje galima išmokti megzti raštuotas pirštines arba kojines. Aš anksčiau mokėjau megzti, bet daugelį metų to nedariau, pasimiršo. Tačiau mielai vėl prisiminčiau, jei kas padėtų. Ką norėčiau išmokti per naktį? Taisyklingai kalbėti angliškai.

Ramutė Kazlauskienė,
medicinos sesuo Loyola University Health System:

Visų pirma skiriu daug dėmesio tam, kad galėčiau tobulinti savo profesines žinias. Jau 37 metus dirbu medicinos slaugytoja, tačiau stengiuosi susipažinti su savo srities naujovėmis, kad neatsilikčiau nuo pažangos kuo geriau galėčiau rūpintis savo ligoniais.

Taip pat ir laisvalaikiu mėgstu ką nors naujo išmokti. Pernai dalyvavau pamokoje, kurioje mokėmės skutinėti ir tokiu būdu marginti velykinius kiaušinius. Mano a. a. dėdė visada prieš Velykas taip dekoruodavo kiaušinius, man patiko, ir aš norėjau taip išmokti. Pabandžiusi supratau, kad tokiam darbui reikia daug kantrybės.

Dar išmokau iš tetos, kaip reikia kepti tortą ,,Napoleonas". Dabar jį kepu ne tik savo šeimai, bet esu pagaminusi ir net draugų vaikų vestuvėms. Taip pat mėgstu pabandyti paruošti maistą pagal internete rastus ir man patikusius receptus. Jeigu dar kalbėti apie mokymąsi, tai paminėčiau savo dainavimą lietuvių meno ansamblyje ,,Dainava". Kartą per savaitę važiuoju į repeticijas, nes dainuoti chore reikia nemažai mokytis. Visų choristų balsai turi derėti ir skambėti kaip vienas balsas, o ne girdėtis dešimtys atskirų. Nors gyvenu netoli Wisconsin valstijos ribos, tačiau ilgos kelionės iš namų į repeticijas Lemonte manęs neatgraso nuo dainavimo. Mano svajonės yra susijusios su tuo, kad galėčiau mokėti daryti tai, kas teikia džiaugsmo žmonėms. Jei galėčiau rinktis, kokį mokėjimą įgyti per naktį, norėčiau išmokti skambinti arfa, nes groti tuo instrumentu man atrodo turėtų būti nepaprasta. Moku skambinti gitara, pianimu, bet dar labai svajočiau apie muzikavimą arfa. Arba norėčiau mokėti meniškai sukomponuoti gėlių puokštes.

Dainora Baliutavičienė,
dirbanti Lyons Township High School vertėja:

Aš savo darbe išmokstu daug naujų dalykų. Kadangi pamokose vertėjauju ir padedu vaikams, kurie sunkiai gali susikalbėti ir suprasti angliškai, tai norom nenorom kartu su tais vaikais mokausi ir išmokstu daug naujų dalykų. Išmokau lipdyti iš molio, piešti… Žodžiu, trylika metų dirbdama šį darbą išmokau ir to, ko gal ir nebūčiau savo noru ėjusi mokytis. Ko dar norėčiau stebuklingai be pastangų, tiesiog miegodama išmokti? Ne taip lengva atsakyti… Na, gal plaukti ir dviračiu važiuoti.

VAKARIS

Redaktorius Amandas Ragauskas

Kai vaidinau Los Angeles Dramos sambūryje

Ketvirtoji dalis. LADS gastrolės

Ar gali būti teatralams kas dar įdomiau už gastroles? Atsakymas – ne. Taigi ir Los Angeles Dramos sambūris nesnaudė.

Pradžioje su spektakliais, tiesa, ne su visais, kai kurie taip ir likdavo tik Los Angeles lietuvių atmintyje, LADS lankėse daugelyje JAV lietuvių telkinių, o 1977 metais nutarė aplankyti ir kaimyninėje šalyje – Kanadoje, Toronto mieste – įsikūrusius tautiečius. Jiems sambūriečiai parodė Dalilos Mackialienės režisuotą Birutės Pūkelevičiūtės pjesę „Palikimas". Sėkmingų gastrolių Toronte padrąsintas LADS ryžosi perskristi Ramųjį vandenyną ir savo teatro meną parodyti Australijoje gyvenantiems lietuviams. Tą kartą gastrolėms buvo pasirinktos dvi Dalilos Mackialienės režisuotos pjesės: Birutės Pūkelevičiūtės „Palikimas" ir Jurgio Gliaudos „Kompjuterinė santuoka". Būtų sunku išvardinti visus LADS gastrolių maršrutus ir visas jose suvaidintas pjeses. Apsistosiu ties keliomis, kuriose teko dalyvauti ir man.

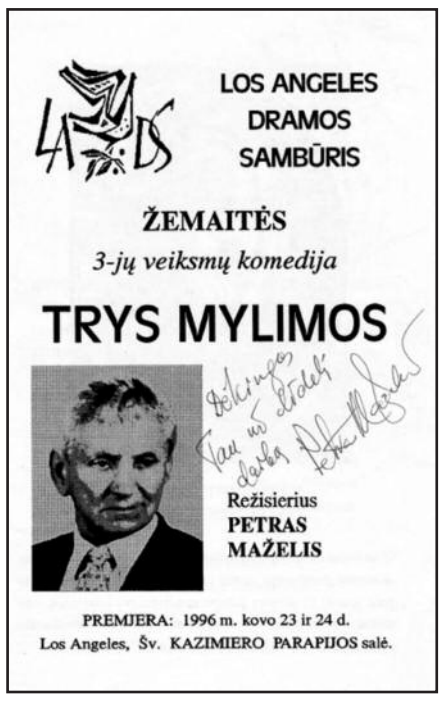

Žemaitės komedijos „Trys mylimos" programėlės viršelis su režisieriaus Petro Maželio portretu ir autografu.

1996 m. kovo 23–24 dienomis Los Angeles lietuviams suvaidinome nuotaikingą Žemaitės komediją „Trys mylimos". Šios komedijos pastatymas buvo skiriamas Žemaitės 150-osioms gimimo metinėms. Jau statydamas šią pjesę režisierius Petras Maželis susisiekė su tuometiniu Telšių Žemaitės dramos teatro direktoriumi Kajetonu Šliogeriu ir pasiūlė telšiškiams surengti „Trijų mylimųjų" festivalį, kuriame visi į jį pakviesti teatrai turėtų vaidinti tą pačią komediją „Trys mylimos". Telšių teatras mielai priėmė šį pasiūlymą, ir 1996 m. gegužės mėnesį ne tik savo teatre, bet ir Telšių buities muziejaus teritorijoje surengė spalvingą šventę. Žiūrovai galėjo gėrėtis režisierių išradingumu, savaip ir visiškai skirtingai interpretuota Žemaitės komedija. Kelmės teatro aktoriai vaidino su įspūdingomis, pagal pjesės charakterius pagamintomis didžiulėmis kaukėmis. Kai po spektaklio kluone nuėjome jų pasveikinti, jie atrodė kaip ką tik iš garinės pirties išėję – šlaput šlaputėliai. Telšių jaunimo spektaklis buvo pantomima, Panevėžio muzikinis teatras pateikė komedijos muzikinę versiją, Telšių Žemaitės teatras – etnografinę versiją, o mes suvaidinome pagal savo režisieriaus išmonę sukurtą spektaklį, kuriuo nenuvylėme tarptautinio „Trijų mylimųjų" festivalio rengėjų. Spektaklyje vaidino: Motiną – Ramunė Vitkienė, Kozerį – Juozas Raibys, Petronę – Veronika Ragauskienė (premjeroje vaidino Sigutė Mikutaitytė), Domicelę – Marytė Kašėtaitė ir Liudviką – aš, Amandas Ragauskas. Mūsų kūrybinę grupę lydėjo tuometinis LADS pirmininkas Aloyzas Pečiulis.

Festivalis buvo surengtas profesionaliai, su dideliu nuoširdumu ir pagarba rašytojai Žemaitei. Festivalio uždarymas vyko su gardžiomis vaišėmis ir alučiu šnekučiu. O kad lietuviai moka svečius pavaišinti, žinoma nuo seno. Uždarymo metu buvo apdovanoti geriausi visų vaidmenų atlikėjai. Mūsų aktorė Marytė Kašėtaitė buvo apdovanota už geriausiai sukurtą Domicelės vaidmenį. Po apdovanojimų geriausieji suvaidino bendrą improvizuotą sceną iš spektaklio. Festivalį aplankė Lietuvos jaunimo teatro aktorius Ferdinandas Jakšys ir Šiaulių dramos teatro aktorė Olita Dautartaitė. Su festivalio rengėjais, Telšių Žemaitės teatru ir aktore Olita Dautartaite užsimezgė graži kūrybinė bendrystė. Po kelerių metų Telšių Žemaitės teatrą buvome pasikvietę į Los Angeles gastrolėms, o Olitą Dautartaitę – režisuoti jos pačios pagal M. K. Čiurlionio ir Sofijos Kymantaitės Čiurlionienės laiškus parašytą pjesę „Raudokit, svajonių debesys". Šioje pjesėje man teko didelė garbė kurti mūsų Didžiojo kompozitoriaus ir dailininko sceninį portretą.

Iš k.: Juozas Raibys, Sigutė Mikutaitytė, Ramunė Vitkienė, Petras Maželis, Marytė Kašėtaitė, Amandas Ragauskas po premjeros Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Festivaliu Telšiuose mūsų gastrolės Lietuvoje nesibaigė. Dar vaidinome Panevėžio muzikiniame teatre, Klaipėdoje, tarptautiniame teatrų festivalyje, ir Lietuvos jaunimo teatre. Spektaklis Lietuvos jaunimo teatre įsiminė tuo, kad turėjome garbės grimuotis Lietuvos teatro žvaigždžių grimo kambariuose ir kad spektaklio metu nereikėjo rūpintis rekvizitais. Jais rūpinosi profesionalus teatro rekvizitininkas.

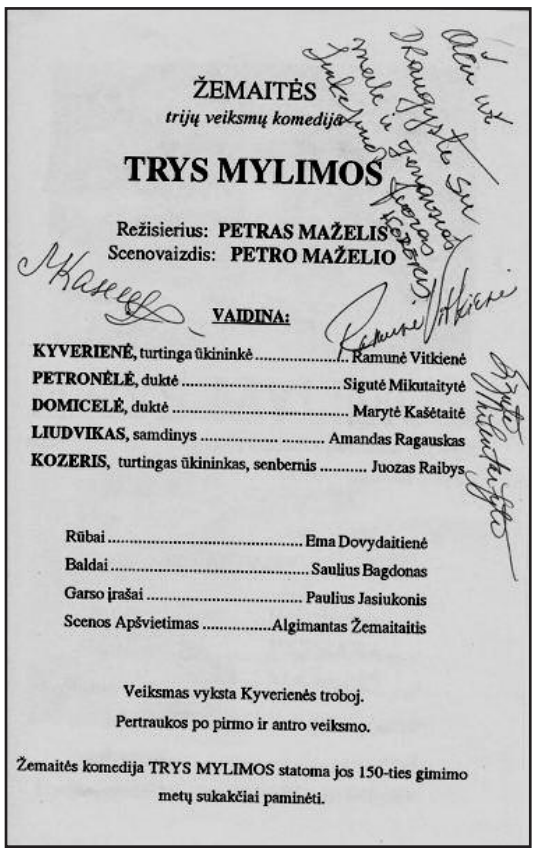

Programėlės vidinis puslapis.

O ką jau kalbėti apie apsilankymą pas Punsko lietuvius, iš kur kilęs jau minėtas tuometinis LADS pirmininkas Aloyzas Pečiulis. Jo kraštiečiai, nuo Lietuvos lenkų atplėšti svetingieji dzūkeliai, mus taip nuoširdžiai ir svetingai priėmė, kad jautėmės kaip kokios Hollywoodo žvaigždės. Vaidinimas vyko etnografinėje sodybojemuziejuje, autentiškame dzūkų kluone. Mums tai buvo įdomus, naujas potyris, kurį sunku užmiršti. Žmonių prisirinko tiek, kad netilpo į kluoną. Netilpusieji, kluono tarpuvartėje pasistatę suolus ir stalus, stebėjo spektaklį pro viduje sėdinčiųjų galvas. Vietoje scenos uždangos kabojo paklodės, pro kurias galvas kyščiojo nekantrūs jaunieji žiūrovai, suklaupę tiesiai ant grindų prie scenos. Ar nuo gražaus priėmimo, ar nuo jaudulio, kad pirmą kartą vaidiname tokioje autentiškoje aplinkoje, vienu momentu pradėjome painioti scenas. Pirma suvaidiname vėlesnę sceną, o apsižiūrėję, kad kažkas negerai, grįžome prie ankstesnės ir vėl vaidinome... Gerai, kad tai buvo tik labai trumpos scenos, ir žiūrovai nespėjo susigaudyti, kad „holivudiški" artistai „grybą pjauna". Po spektaklio – vėl vaišės su dainomis ir šokiais. Koks gi būtų dzūkas be dainos?

Sambūriečiai Punske prie kluono, kuriame vaidino. Viršuje (iš k.): Aloyzas Pečiulis, Juozas Raibys, Petras Maželis, Gintautas Vitkus; apačioje – Marytė Kašėtaitė, Ramunė Vitkienė, Veronika Ragauskienė, Amandas Ragauskas ir Punsko lietuvių kultūrininkė Teklė.

Parašiau, o pačiam vis dar bėga įspūdingos gastrolių Lietuvoje akimirkos. Jeigu dar kokią įdomesnę pagausiu, užrašysiu kitoje atsiminimų dalyje. O kur dar kitos, kupinos nuotykių gastrolės Amerikoje.

Taigi iki kito karto, mieli „Draugo" skaitytojai.

Duoti – nieko nekainuoja?..

Atkelta iš 1 psl.

Vakarą „Pro gyvenimo langą” pradėjusi Audronė Sidaugienė kvietė visus drauge prisiminti „Alatėjos” dvyliktuosius metus ir kartu pažvelgti pro gyvenimo langą – „galbūt pamatysime neregėtų spalvų, o gal suprasime ir pajusime, koks jis, gyvenimas, nuostabus!”

Šventinėje programoje, kaip ir gyvenime, netrūko nei spalvų, nei garsų, nei nuotaikų kaitos: skambėjo Aidos Skaraitės, Nerijaus Glezeko, Dariaus Kairio atliekamos dainos, jas keitė smuikininkės Barboros Valiukevičiūtės muzika, susižavėjimo plojimų sulaukė šokėjai Greta ir Jokūbas, o Evelinos Karalienės skaitomos eilės kvietė stabtelėti ir susimąstyti.

„Alatėjos” gimtadienio turbūt niekas neįsivaizduoja be gardaus torto – šįkart jis buvo ypač didelis ir neapsakomai skanus! Kartu užpūtę žvakutes ir palinkėję vieni kitiems „Ilgiausių metų”, svečius kvietėme pasivaišinti mūsų pačių ruoštomis vaišėmis, o norintys paremti klubo veiklą galėjo išbandyti laimę loterijoje, kuriai prizus skyrė dosnūs mūsų draugai ir rėmėjai – beveik visiems pirkusiems loterijos bilietus teko mažesnis ar didesnis prizas. O nieko nelaimėjusiems irgi neteko liūdėt – smagi muzika kvietė į šokių aikštelę, kur visiems vos vos užteko vietos.

Nėra taip lengva rašyti apie mūsų pačių ruoštą šventę, todėl dalinuosi Vilmos Kava įspūdžiais, kuriuos ji parašė savo „Facebook” paskyroje: „Apie ‘Alatėjos’ labdaros balius per Padėkos savaitgalį buvau girdėjusi daug. Sakė, ten būna labai skanus ir įvairus maistas, nes moterys pačios gamina. Sakė, ten būna gera programa. Sakė, būna labai smagu, nes renkasi geros širdies žmonės. Sakė, tas, kas ateina vieną kartą, būtinai sugrįžta. Šiemet baliuje buvau pirmą kartą. Rengėjos paprašė paaukoti knygą loterijai. Ačiū, kad suteikėte tokią galimybę – prisidėti prie paramos. Susipažinau su naujais žmonėmis, sutikau senus pažįstamus. Bendravimas man yra neįkainojama vertybė. Per visą vakarą padariau tik dvi nuotraukas. Nufotografavau vardinius vyno butelius – sakau, viskas iki smulkmenų apgalvota. Norėjau nufotografuoti didžiulį, per pusę stalo ‘Jaunystės’ tortą, bet spėjau tik kamputį. Ir galiu drąsiai pasakyti: viskas, ką žmonės sako apie ‘Alatėjos’ balių, yra tiesa”.

Mielos dovanos skatina vaikų kūrybingumą. Rengėjų nuotraukos

Tiems, kurie mūsų kartais klausia, kodėl mes visa tai darom, geriausias atsakymas yra mūsų šventėje jau ne pirmąkart apsilankiusio Tėviškės parapijos kunigo Liudo Miliausko žodžiai: „Duoti – nieko nekainuoja. Jeigu galvojate, kad taip nebūna, jūs klystate – taip yra, kai duodama iš širdies, neskaičiuojant, negailint...”

Šiuos teisingus žodžius gali patvirtint kiekvienas, kuris gali ir moka duoti. Tai – dovana ne tik gaunančiam, bet ir duodančiam. Esame laimingi, jog likimas suvedė mus po „Alatėjos” ženklu ir galime šia dovana dalintis.

Su kuo šia dovana dalinomės šiemet? Padėjome ne vienai Čikagos lietuvių šeimai, kurias užklupo liga, artimųjų netektis, parama buvo išsiųsta ir į Lietuvą – labdaros ir paramos fondui „Rugutė”, Linkuvos gimnazijos mokiniams, Linkuvos senelių namams, pagalbos ir palaikymo reikalingoms šeimoms. Pagelbėta Austėjai, Viktorijai, Justukui, Glorijai...

Daugiau mus pažįstantys žino, jog „Alatėja” – ne tik labdarai skirti darbai, bet ir buvimas kartu šventėse, kelionėse, „Dainavos” stovykloje, laimėje ir nelaimėje. Tai dar viena dovana, kurią labai branginam. Kaip ir visus mūsų kelyje sutiktus žmones, išmoktas pamokas, skirtus išbandymus ir atradimus. Sakome nuoširdų AČIŪ esantiems kartu ir dosniai besidalinantiems savo dovanomis su kitais. Ramaus artėjančių švenčių laukimo!

Smuikininkė Barbora Valiukevičiūtė

Muziejaus prezidentas Stanley Balzekas, Jr. (d.) nepraleidžia metinių „Alatėjos” švenčių, dažnas svečias jose ir kun. Liudas Miliauskas (antras iš d.).

Dainininkas Darius Kairys

Holokausto muziejus Washingtone paslaugas teikia visiems

DR. VIKTORAS STANKUS

U.S. Holocaust Memorial muziejus Washingtone ir Clevelando ukrainiečių muziejus-archyvas viešame pristatyme Clevelande atskleidė informaciją apie skaitmeninį langą į praeitį, apžvelgiantį 200 milijonų dokumentų, kurie pasakoja nukentėjusių nuo nacių Antrojo pasaulinio karo metu bei „displaced Europeans” pabėgėlių išgyvenimus ir kelionę į laisvę karui pasibaigus.

Viešas pristatymas vyko didinguose Slovėnų tautiniuose namuose spalio 24 d., renginį parėmė tarptautinius ryšius puoselėjantis „Global Cleveland” (dalyvavo atstovas Bob Smith) ir plačiai vertinamas Maltz Museum of Jewish Heritage.

Bendradarbiavimą su Holokausto muziejumi, USHMM, Washingtone praėjusiais metais pradėjo Clevelando ukrainiečių archyvų direktorius Andy Fedinsky. Apie 75,000 puslapių dokumentų iš ukrainiečių archyvų (tarp jų – knygų, laikraščių, periodinės spaudos, fotografijų, asmenų pasų, asmeninių nuorašų kopijų) jau yra Holokausto muziejaus rinkinyje.

Muziejus informaciją teikia veltui tinklapyje internete: www.ushmm.org. Pirmenybė teikiama pergyvenusiems holokaustą – ir žydų, ir ne žydų tautybės žmonėms. Muziejus yra patenkinęs jau 24,495 prašymus. Atsakymas duodamas per mėnesį.

Holokausto muziejaus pareigūnai viešėjo Clevelande tris dienas, jų tikslas buvo suteikti informacijos apie muziejaus teikiamas paslaugas. Dėmesys buvo skirtas baltų (estų, latvių, lietuvių), lenkų ir ukrainiečių išgyvenimams per Antrąjį pasaulinį karą ir prašantiems pradėti šeimos ar giminės likimo paieškas.

Tyrinėtojai kalbėjosi su žmonėmis, kurie pasakojo savo išgyvenimus Ukrainoje ir tuose kraštuose, kur žmonės nukentėjo dėl Vokietijos ir Rusijos (sovietų-nacių pakto) suokalbio 1939–1941 m.

Pristatyme Slovėnų namuose muziejaus pareigūnė, lietuvaitė iš Bostono Ina Navazelskis, Sakytinės istorijos programos koordinatorė, minėjo, kad muziejus turi didžiausią surinktą dokumentų apie pokario pabėgėlius archyvą. Ji pastebėjo, kad 75 proc. dokumentų yra ne žydų tautybės. Iš viso įrašyta 66,454 pokalbiai. Po karo pabėgėlių Europoje buvo daugiau kaip 10 milijonų – išlaisvintų iš koncentracijos lagerių (pvz., Balys Gaidžiūnas, tapęs „Dirvos” redaktorium, Adolfas Damušis ir kiti), priverstinių darbų Vokietijoje ir Italijoje, karo belaisvių ir tūkstančių, bėgusių nuo rusų kariuomenės. Amerika ilgainiui priėmė apie 400,000 pabėgėlių – 70 proc. iš Rytų Europos. O Anglija, Australija, Kanada, Argentina ir kt... Rusija iki šios dienos neperduoda Antrojo pasaulinio karo dokumentų.

Inos kolegė Diane Afoumado, PhD (Chief Researcher Holocaust Survivors and Victims Reference Center), pastebėjo, kad muziejus per International Tracing Service (ITS) padeda surasti nukentėjusiųjų šeimų dokumentus: kur, kaip kentėta, surasti, ko tų šeimų palikuonys jau neturi, nežino. Minėjo UNRRA, sąjungininkų įsteigtą muziejų Bad Arolsen miestelyje Vokietijoje, tuo metu didžiausią privatų holokausto muziejų pasaulyje. Ten buvę dokumentai įjungti į USHMM muziejų ir dar atlikta 27,000 atskirų atvejų studijų: dokumentų ne žydų, „displaced persons” – lietuvių ir kitų.

Ina Navazelskis aplankė Clevelando lietuvių namus/klubą, susipažino su tenai įsteigtu lietuvių archyvu, kurį tvarko archyvaras Andris Dunduras – kataloguoja dokumentus pagal Lietuvos „libis” sistemą. Patikėtiniai: Rūta Degutienė (klubo pirmininkė), Vitalija Butkienė ir dr. Viktoras Stankus. Ina žavėjosi sutelkta medžiaga ir kruopščiu jos tvarkymu.

Kitą dieną po pristatymo Slovėnų namuose Ukrainiečių muziejaus patalpose Ina su Diane bandė patenkinti ieškančius savo šeimos narių istorijų II Pasaulinio karo metu, naudojantis USHMM paslaugomis. Rūta Degutienė Inai surengė pristatymą Latvių namuose, buvo pradėtos kai kurios paieškos. Dėl paieškų kreiptis: www.ushmm.org ar tiesioginiai į Iną: inavazelskis@ushmm.org ar į Diane: dafoumado@ushmm.org.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė **Vida Kuprytė** El. paštas: **draugasateitis@gmail.com**

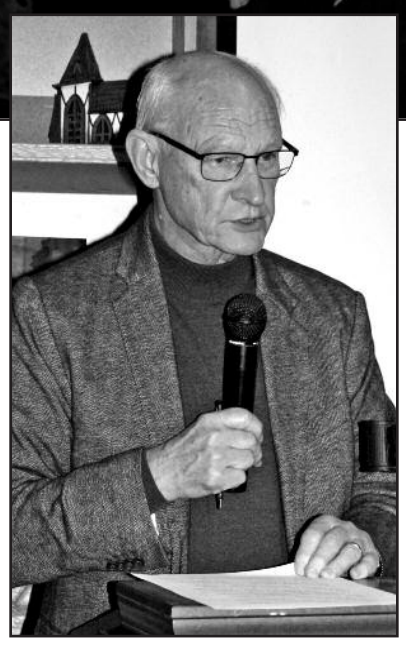

Vacio Kavaliūno knygą aptarė rašytojas Algis Rukšėnas.

Clevelando giedrininkės. Sėdi iš k.: skyriaus pirmininkė Violeta Leger, Jolita Kavaliūnaitė, Zita Stungienė. Stovi: Ada Stungienė, Aldona Zorskienė, Ramunė Totoraitienė, Teresė Beržinskienė, Teresė Kalvaitienė, Salomėja Šukienė, Gidonė Steponavičienė, Rita Matienė, Rita Balytė, Rita Kliorienė, Vida Lock ir Živilė Vaitkienė. Antano Kalvaičio nuotr.

„Hestera" Clevelando „Giedros" korporacijos popietėje

ŽIVILĖ VAITKIENĖ

Gruodžio 3-osios sekmadienis išaušo saulėtas ir gruodžio mėnesiui neįprastai šiltas. Tą dieną Clevelando giedrininkės kvietė visus dalyvauti Vacio Kavaliūno knygos „Hestera" angliško vertimo – „Esther" – pristatyme. Gausus knygos mylėtojų būrys susirinko ir užpildė Lietuvių namų „Gintaro" valgyklą. Prie šventiškai papuoštų stalų jie vaišinosi kava ir giedrininkių suneštais pyragėliais bei domėjosi popietės programa.

Clevelando „Giedros" korporacijos skyriaus pirmininkė Violeta Leger pasveikino susirinkusius ir paaiškino, jog šiais metais sukanka 110 metų nuo rašytojo, mokytojo Vacio Kavaliūno gimimo. Ta proga buvo nuspręsta pasidžiaugti jo kūryba bei pasidomėti jo 1974 metais išleistu romanu „Hestera," išverstu į anglų kalbą jo dukros, giedrininkės dr. Jolitos Kavaliūnaitės 1993 metais.

Dr. Jolita Kavaliūnaitė trumpai papasakojo apie tėvo gyvenimą. Vacys Kavaliūnas gimė 1907 m. Alytaus apskrityje, studijavo lietuvių ir prancūzų literatūrą ir pedagogiką Vytauto Didžiojo universitete. Baigęs mokslus mokytojavo Tauragėje ir Vilkaviškyje, buvo Vilkaviškio gimnazijos direktorius. Antrojo pasaulinio karo metu pasitraukė į Vokietiją, kur pabėgėlių stovykloje įsteigė Juozo Tumo-Vaižganto gimnaziją ir 1946-1949 mokslo metais buvo jos direktorius. Atvykęs į JAV įsikurė Clevelande, įsigijo magistro laipsnį iš prancūzų literatūros Case Western Reserve universitete. Toliau dirbdamas pedagoginį darbą dėstė literatūrą lituanistinėje mokykloje bei aukštesniuosiuose pedagoginiuose kursuose, kuriuos buvo padėjęs įsteigti. Bendravo su knyga ir plunksna nuo jaunystės dienų, V. Kavaliūnas parašė tris romanus, kurių du pelnė „Draugo" premijas, ir buvo paskelbęs dvidešimt novelių bei apie šimtą literatūros apžvalgos straipsnių.

Rašytojas Algis Rukšėnas įdomiai aptarė romano „Hestera" turinį bei tematiką. Jis aiškino, jog prieš pradėdamas rašyti knygą autorius kruopščiai studijavo Šventąjį raštą, Šventosios žemės geografiją bei Biblijos laikų papročius. Autoriaus motina buvusi jam knygos pagrindinės veikėjos Hesteros – universalios moters – pavyzdys. Tobijaus našlė Hestera gyvena vieniša, globoja invalidą sūnų Zachariją. Tačiau prisimindama vyrą, ji vėl jį mato lyg gyvą ir su juo bendrauja; tuomet jos akyse sūnus vėl tampa sveikas. Šiame romane Kavaliūnas nori suvokti žmogiškos būties paslaptį, kurioje gyvenimo realybė susitinka su svajone ir stebuklu, ir todėl jis knygos veikėjus piešia intymiu teptuku. Kavaliūno kūryboje jaučiama likiminė-egzistencinė žmogaus žemiškojo kelio mintis, dvasia ir nuotaika bei nuoširdūs lyriniai žmogaus santykiai su išoriniu pasauliu ir jo poetine erdve. Knygos puslapiuose Hestera nuolat susitinka su į amžinybę iškeliavusiu vyru ir jai „nuo Siono aukštumos dvelkia ramybė ir tylus susimąstymas".

Senolių išmintis sako: „Knygos – geriausi draugai". Šie žodžiai tikrai pasitvirtino giedrininkių suruoštoje popietėje, kurios metu dalyviai turėjo progos atnaujinti draugystę su lietuviška knyga. Clevelando „Giedros" korporacijos skyrius džiaugiasi gražia popiete ir linki plačiai ateitininkų šeimai ramybės kupinų Kalėdų švenčių.

Čikagos ateitininkų Kūčių šventė

gruodžio 17 d., 1 val. p. p. Jaunimo centre, 5620 South Claremont Ave., Chicago. Registruokitės pas Oną Daugirdienę, odaugirdas@hotmail.com, tel. 630-325-3277.

Moksleivių Žiemos kursai

Gruodžio 26 d. – sausio 1 d.

Dainavos stovyklavietėje, Michigan

Kviečiami visi moksleiviai – ateitininkai ir ne ateitininkai. Registruokitės internetu **mesmas.org** tinklalapyje. Bus galima ir elektroniškai siųsti kursų mokestį.

Kursus rengia Moksleivių ateitininkų sąjungos Centro valdyba.

AUKOKIME ATEITININKŲ ŠALPOS FONDUI

Savo įnašais įamžinkime brangius artimuosius

Artėjant šv. Kalėdoms ir Naujiesiems metams Laima (Nainytė) ir Vacys Garbonkai paskyrė dosnią auką Ateitininkų šalpos fondui. Mes kviečiame visus ateitininkus pasekti jų pavyzdžiu, savo įnašais įamžinti brangius artimuosius. Garbonkai paaukojo 2 000 dol. AŠ fondui, skirdami 1 000 dol. dr. Petro ir Stefos Kisielių ateitininkiškos veiklos atminimui ir 1000 dol. – Bronės ir Broniaus Nainių atminimui, prisimenant abiejų šeimų gražią draugystę ir visuomeninę veiklą.

Skubėdami po krautuves su dovanų pirkiniais šv. Kalėdų proga prisiminkime savo šeimos narius ar artimuosius, kurių dovanomis jau nebegalime apdovanoti. Kviečiame juos įamžinti Ateitininkų šalpos fonde ir tokiu būdu tęsti jų pradėtus darbus. Savo įnašais ne tik pagerbsite jų asmenį ir prisiminsite jų darbų nuopelnus, bet ir padėsite užtikrinti AŠF paramą ateitininkiškai veiklai, kuri tokia reikalinga auklėjant mūsų jaunimą lietuviškoje, katalikiškoje ir visuomeniškoje dvasioje.

Prisimindami gyvus ir mirusius savo šeimos narius, draugus ar idėjos bendražygius, kviečiame siųsti aukas: Ateitis Relief Fund, 1380 Castlewood Dr., Lemont, IL 60439.

Linkime Jums prasmingų ir laimingų šv. Kalėdų ir Naujųjų metų!
ATEITININKŲ ŠALPOS FONDAS

VARDAN TOS LIETUVOS

Lietuvos šaulių sąjunga išeivijoje (LŠSI)

Čikagoje paminėta Lietuvos kariuomenės diena

Prie Laisvės kovotojų paminklo Jaunimo centro kiemelyje.

Reginio dalyviai prie paminklo.

Ronie Sat ir Irenos Šalaviejienės nuotraukos

Apdovanotieji (iš k.): Roma Bikulčienė, Juozas Mikulis, Regina Butkus, vadas Julius Butkus, Dalė Blekienė ir Stasė Rudokienė.

Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje (LŠSI) šauliai paminėjo Lietuvos kariuomenės dieną ir kariuomenės atkūrimo 99-ąsias metines.

Dienos renginiai prasidėjo šaulių rikiuote ir šv. Mišiomis Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje. Po Mišių šauliai ir renginio dalyviai padėjo gėlių vainiką ir uždegė aukurą prie Laisvės kovotojų paminklo Jaunimo centro kiemelyje. LŠSI vadas Julius Rūtenis Butkus pasakė kalbą, kun. Gediminas Keršys sukalbėjo karių maldą, o šaulys Vytautas Jurevičius trimitu atliko giesmę „Marija, Marija…" Ceremonijos prie paminklo pabaigą vainikavo Tautiška giesmė.

Vėliau dalyviai rinkosi Vytauto Didžiojo rinktinės patalpose Šaulių namuose. Iškilmingai įnešus vėliavas, vėl sugiedojus Lietuvos himną, rinktinės vadas Linas Marganavičius pristatė Lietuvos kariuomenės struktūrą, jos viziją, pagrindinius kariuomenės uždavinius taikos metu. Priminė, kad Lietuvos Respublikos prezidentas (šiuo metu – Prezidentė Dalia Grybauskaitė) yra vyriausiasis valstybės ginkluotųjų pajėgų vadas, kuris vadovauja Valstybės gynybos tarybai, suteikia aukščiausius karinius laipsnius, Seimo pritarimu skiria ir atleidžia kariuomenės vadą ir saugumo tarnybos vadovą bei vykdo kitas funkcijas. Krašto apsaugos ministras šiuo metu yra Raimondas Karoblis. Lietuvos kariuomenės vadas – gen. maj. Jonas Vytautas Žukas. Pranešėjas kalbėjo apie Lietuvos kariuomenės Jungtinį štabą, apie Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino štabo batalioną, jo sudėtį, apie Karo policiją, jos uždavinius.

Žodį tarė LŠSI vadas J. R. Butkus. Jis pasveikino visus su Lietuvos kariuomenės diena, paminėjo jos svarbą ir vaidmenį šiomis dienomis. Už aktyvią šaulišką veiklą įteikti apdovanojimai. Šaulės Regina Kava ir Regina Butkus buvo apdovanotos „Šaulių žvaigždės" medaliais. Šaulei Romai Bikulčienei buvo įteiktas „Šaulių žvaigždės" ordinas. Šaulės Stasė Rudokienė ir Dalė Blekienė apdovanotos sąjungos „Garbės šaulio" medaliais.

Pranešėjas Linas Marganavičius.

Gen. Teodoro Daukanto jūrų šaulių kuopos vadas V. Jurevičius apdovanojo savo kuopos šaulius. Šaulei Aldonai Vildžiūnienei buvo įteiktas Lietuvos atsargos karininkų sąjungos medalis, o šauliui Stasiui Rudzevičiui – Laisvės kovų kryžiaus ženklas „Skydas ir kalavijas".

Vytauto Didžiojo rinktinės šaulė Rasa Marganavičienė pristatė dokumentinį filmą „Nepaprasta auka". Jis skirtas pasipriešinimo kovų pradininkui Juozui Vitkui-Kazimieraičiui atminti. Ji paminėjo, kad praėjusiais metais JAV buvo surengtas išskirtinai sėkmingas lėšų telkimo vajus garsaus partizanų vado, pulkininko J. Vitkaus-Kazimieraičio atminimui Lietuvoje įamžinti. Vajaus metu išeivijoje projektams sutelkta net 10 750 USD. J. Vitkaus-Kazimieraičio šeimos nariai dėkoja visiems prisidėjusiems prie vajaus organizavimo ir rėmusiems veiklą. J. Vitkaus-Kazimieraičio atminimo draugijos tikslas – 2017 m. visuomenei pristatyti istorinį dokumentinį filmą „Nepaprasta auka" įgyvendintas. Kitas projektas – numatyta pakartotinai išleisti Vytauto Vitkaus knygą „Kazimieraitis". Kun. Gintaras Vitkus yra J. Vitkaus-Kazimieraičio anūkas. Jo dėka šis filmas ir pasiekė mus. Labai gaila, kad jis negalėjo dalyvauti filmo pristatyme, nes jo darbų grafikas nesutapo su mūsų renginio data.

Po filmo peržiūros Šaulių namuose.

Šauliai ir renginio dalyviai atidžiai žiūrėjo filmą, o po to vyko diskusijos.

Dėkojame Vytauto Didžiojo rinktinei už organizuotą renginį, už skanius pietus ir malonų priėmimą. Gera pabūti kartu, pabendrauti, padiskutuoti įvairiomis temomis, pakalbėti ir pasitarti apie būsimus renginius, numatyti tolesnes gaires.

LŠSI Centro valdybos informacija

LIETUVA IR PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

NATO vis vieningesnė vertindama grėsmes

Vilnius (LRT.lt)–„Sklandus papildomų NATO pajėgų dislokavimas Baltijos šalyse ir Lenkijoje yra reikšmingiausias Aljanso kolektyvinės gynybos sustiprinimo žingsnis po Šaltojo karo pabaigos", – pabrėžė Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius NATO narių užsienio reikalų ministrų susitikime Briuselyje.

„Būtina tęsti šį darbą ir visapusiškai įgyvendinti visas pernai Varšuvoje NATO valstybių ir vyriausybių vadovų sutartas priemones dėl Aljanso gynybos ir atgrasymo laikysenos sustiprinimo", – teigė ministras.

Iš rytų ir pietų kylančios grėsmės, su kuriomis susiduria Aljansas, reikalauja kompleksiškų pastangų, todėl, pasak ministro, svarbu tęsti pradėtą NATO struktūros peržiūrą, didinti pajėgų pasirengimą ir užtikrinti maksimaliai supaprastintą jų judėjimą Europoje. Jis teigė, kad Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos gynybos pajėgų dalimi tapę daugiašaliai batalionai patvirtina, kad Aljansas yra pajėgus reaguoti į besikeičiančius saugumo iššūkius, teigiama URM pranešime žiniasklaidai.

Sąjungininkų pozicija Rusijos priešiškos laikysenos klausimu išlieka vieninga – svarbu toliau reikalauti, kad Rusija laikytųsi sutartų tarptautinių taisyklių ir principų. Sankcijos ir poveikio priemonės išliks, kol Rusija nevykdys savo tarptautinių įsipareigojimų. Suverenių šalių teritorijų aneksija yra nepriimtina.

Nepatinka laiko sukiojimas

Vilnius (BNS) – Vyriausybė imasi pirmųjų žingsnių derybose ir rengiasi derėtis su Europos Komisija dėl laiko direktyvos peržiūrėjimo, tačiau lengvo kelio nesitikima, sako premjeras Saulius Skvernelis.

Premjero komandos atstovai teigia, kad Lietuva savo poziciją dėl laiko keitimo gali suformuoti dar šį mėnesį.

„Mes žingsnius realius darome: buvo vakar Vyriausybėje aptarimas, ir susisiekimo ministras tą iniciatyvą Suomijos (diskutuoti dėl direktyvos) parėmė. Manau, kad nebus paprastas kelias, bet to reikia, o pagrindas – kad to nori mūsų žmonės", – sakė premjeras.

Jis įsitikinęs, kad Lietuvai keliant šį klausimą bus sulaukta tradicinių kontrargumentų, jog kils problemų derinant skrydžius, darbo laiką, kitų nepatogumų.

„Jei tai bus visuotinis sprendimas – būtų viena. Bet kitiems, matyt, ypač toms šalims, kurios yra palankesnėse klimatinėse sąlygose, matyt, nėra taip aktualu", – pripažino jis.

S. Skvernelio teigimu, prieš kreipiantis į Europos Komisiją svarbu mobilizuoti šalininkus. Kol kas Lietuvos poziciją palaiko tik Suomija.

Vyriausybėje vyko pasitarimas su ministerijų atstovais, Seimo nariais, kuriame „buvo priimtas sprendimas ieškoti būdų, kaip pradėti diskusiją oficialiai europiniame formate".

Laikas Lietuvoje, kaip ir visose ES valstybėse narėse, vykdant ES direktyvą dėl vasaros keičiamas dukart per metus.

Direktyvos galiojimas yra neribotas. Briuselis kas penkerius metus skelbia komunikatą, kuriame nurodomas tikslus vasaros laiko įvedimo ir atšaukimo grafikas.

Tolminkiemyje griūva K. Donelaičio muziejus

Vilnius (BNS) – Lietuva negali investuoti į rašytojo Kristijono Donelaičio muziejaus sutvarkymą Karaliaučiaus srityje Rusijoje, kol negaus šios šalies garantijų, kad renovavus pastatus jų paskirtis ir savininkai nebus pakeisti, teigia kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson.

Per kiaurą stogą lietus pilasi tiesiai ant eksponatų – teigia K. Donelaičio draugijos pirmininkas G. Skaramočius.

Sarmatas.lt nuotr.

„Mums reikia tarptautinės sutarties, kad būtų rastas toks teisinis modelis, kuris garantuotų, jog pastatų paskirtis nepasikeis, savininkai nepasikeis ir bus galima šį pastatą naudoti lietuvybei skatinti ir įamžinti mūsų žymiausius veikėjus tokiu būdu Karaliaučiaus srityje", – sakė ministrė.

K. Donelaičio draugijos pirmininkas Gintaras Skamaročius pasakojo, kad Rusijos Karaliaučiaus srityje, Tolminkiemyje (Čistyje Prūdy), įsikūręs vieno iš lietuvių literatūros pradininkų, liuteronų kunigo Kristijono Donelaičio memorialinis muziejus yra prastos fizinės būklės.

„2014 metais per ženklųjį 300 metų minėjimo jubiliejų klebonijos pastato byrantis tinkas buvo tik apdažytas, stogas yra netvarkytas jau kelias dešimtis metų. Būna tokių momentų, kai per stipresnį lietų – teko pačiam tuo metu lankytis muziejuje – vanduo bėga tiesiog ant eksponatų", – per komiteto posėdį sakė G. Skamaročius.

Anot jo, stogą būtina skubiai remontuoti, o Lietuvos institucijos vis nesutaria, kas tuo turi rūpintis.

Aštuonioliktame amžiuje gyvenęs K. Donelaitis laikomas lietuvių grožinės literatūros pradininku. Žymiausios jo kūrinys – poema „Metai".

Muziejui priklauso buvusi Tolminkiemio evangelikų liuteronų bažnyčia, klebonija, sugriauto našlių namo bei klebonijos ūkinių pastatų pamatai, šulinys, šventoriaus mūro tvora, kapinių liekanos.

1950 metais atstatytos bažnyčios kriptoje palaidoti poeto palaikai.

JAV pripažino Jeruzalę Izraelio sostine

Washingtonas (ELTA) – JAV prezidentas Donald Trump gruodžio 6 dieną Baltuosiuose rūmuose pareiškė, kad Jungtinės Valstijos pripažįsta Jeruzalę Izraelio sostine.

„Aš priėmiau sprendimą, kad atėjo metas oficialiai pripažinti Jeruzalę Izraelio sostine",– sakė jis.

Anksčiau Washingtonas paskelbė, kad gali pripažinti Jeruzalę Izraelio sostine ir perkelti ten JAV ambasadą iš Tel Avivo.

Pasaulio lyderiai, taip pat ir popiežius Pranciškus ragino D. Trump dar sykį apgalvoti šį sprendimą.

Izraelis laiko Jeruzalę savo sostine, bet dauguma pasaulio šalių atsisako tai pripažinti, pažymėdamos, kad atsakymas į šį klausimą turi būti rastas izraeliečių ir palestiniečių derybose.

Paskelbtas „Time" metų žmogus

New Yorkas (BNS) – Žurnalas „Time" gruodžio 6 dieną metų žmogumi paskelbė „Tylos laužytojus" – žmones, atskleidusius į įvairias sritis prasiskverbusio seksualinio priekabiavimo ir lytinio smurto paplitimo mastą, supurčiusį JAV visuomenę.

„Tylos laužytojams" priskiriama daugybė žmonių, daugiausia moterų, pradedant pirmąja grupe, viešai apkaltinusia nešlovę užsitraukusį kino magnatą Harvey Weinstein ir baigiant seksualinio priekabiavimo aukomis, kurios savo skaudžiomis istorijomis pasidalijo socialiniuose tinkluose su grotažyme #MeToo ir jos vertiniais į kitas kalbas.

JAV prezidentas Donald Trump liko antroje vietoje, o trečioji atiteko Kinijos lyderiui Xi Jinping.

Putinas vėl sieks prezidento kadencijos

Maskva (BNS) – Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas pareiškė sieksiantis naujos šešerių metų kadencijos ateinančių metų kovą vyksiančiuose valstybės vadovo rinkimuose.

Dabartinė trečioji 65 metų V. Putino kadencija tęsiasi nuo 2012 metų. Pirmas dvi kadencijas Kremliaus vadovo poste jis dirbo 2000-2008 metais, vėliau ketverius metus buvo šalies premjeras.

Rusijos vėliavos nebus žiemos olimpiadoje

Lozana (ELTA, BNS) – Tarptautinis olimpinis komitetas (IOC) diskvalifikavo Rusiją iš 2018 metų žiemos olimpinių žaidynių Pyeonchang (Pietų Korėja). Tai paskelbta IOC valdybos posėdyje Lozanoje (Šveicarija).

T. Bach paskelbė tyrimo duomenis – Rusijos vėliava neplevėsuos 2018 m. žiemos olimpinėse žaidynėse. CBC ca nuotr.

Vis dėlto tie Rusijos sportininkai, kurie niekada nebuvo įtarti dėl dopingo vartojimo bei gaus specialios komisijos pritarimą, galės varžytis Pyeonchang po olimpine vėliava, o iškovojus aukso medalį, būtų giedamas olimpinis himnas.

Tokios sankcijos Rusijai pritaikytos už sistemingą dopingo vartojimą su valstybės įsikišimu. Po tyrimo ir papildomų dopingo testų šiemet buvo diskvalifikuotas visas būrys Rusijos sportininkų, kurie neteko net vienuolikos 2014 metų Sočio žiemos olimpinių žaidynių medalių.

IOC prezidentas Thomas Bach teigė, kad toks sprendimas buvo priimtas po 17 mėnesių trukusio tyrimo, įvertinus visas rekomendacijas ir svarstymus. T. Bach paaiškino: „TOK DT (direktorių taryba) po deramo proceso paskelbė proporcingas sankcijas už šį sistemingą manipuliavimą, bet apsaugo švarius atletus."

Tyrimui vadovavęs buvęs Šveicarijos prezidentas Samuel Schmid, nepaisant nuolatinių Rusijos atstovų neigimų, ataskaitoje pateikė įrodymus dėl „sistemingo manipuliavimo antidopingo taisyklėmis bei sistema".

TOK tyrėjas padarė išvadą, kad Rusijos vyriausybės nariai per 2014 metų Sočio olimpiadą sugalvojo dopingo schemą. Kremlius kategoriškai neigia, kad vadovavo valstybės remtai dopingo programai.

T. Bach pridūrė, kad tai buvo precedento neturintis išpuolis prieš olimpinių žaidynių ir sporto vientisumą.

Kai kurios šalys anksčiau yra buvusios diskvalifikuotos per olimpiadas, ypač Pietų Afrikos Respublika, kol joje dar gyvavo apartheido režimas, bet tokia sankcija dar niekada pritaikyta už dopingą.

2018 metų žiemos olimpinė žaidynės prasidės vasario 9 dieną.

Europarlamentaras šnipinėjo Rusijai

Budapeštas (BNS) – Vengrijos prokurorai pateikė kaltinimus prieš Bela Kovacs, Europos Parlamento narį, priklausantį ultradešiniajai partijai „Jobbik", atliekant tyrimą dėl įtariamo šnipinėjimo Rusijai.

B. Kovacs kaltinamas „šnipinėjus kitos valstybės naudai", sakė prokurorai.

Budapešto teismui pateiktuose kaltinimuose rašoma, kad B. Kovacs „šnipinėjo ES institucijas", užsiėmė mokestiniu sukčiavimu ir klastojo dokumentus, kad šie rodytų reikšmingus finansinius nuostolius.

Nors kaltinamajame dokumente neįvardyta, kuriai valstybei europarlamentaras šnipinėjo, B. Kovacs dažnai lankėsi Maskvoje ir ne kartą buvo prokurorų įtariamas reguliariai slapta susitikęs su Rusijos diplomatais.

Jeigu bus apkaltintas šnipinėjimu, 57 metų B. Kovacs gali būti nuteistas kalėti nuo dvejų iki aštuonerių metų.

B. Kovacs ne kartą neigė kaltinimus, iškilusius į viešumą po Vengrijos žvalgybos tarnybų nusiskundimo, paskelbto prieš 2014 metų rinkimus į Europos Parlamentą.

2015 metais Europos Parlamentas balsavo panaikinti B. Kovacs teisinę neliečiamybę, todėl Vengrija galėjo pradėti tyrimą.

SPORTAS

Parengė Dainius Ruževičius

Prestižinėse kartingo varžybose **Lietuvos** garbę gynė 14-metis

Po sėkmingo pasirodymo Las Vegas K. Vaškelis (v.) nusitaikė į prizininkų pakylą.

Didžiausiomis kartingo varžybomis Šiaurės Amerikoje vadinamos „SKUSA SuperNationals XXII" kasmet sutraukia daugiau nei 120 geriausių Šiaurės ir Pietų Amerikos lenktynininkų bei išskirtinius kvietimus iškovojusių sportininkų iš viso pasaulio. Vienas tokių – lietuvis Kasparas Vaškelis, kuris antrą kartą dalyvavo varžybose JAV ir šiemet buvo 17-tas tarp 42-jų dalyvių „X30 JR" klasėje.

15-ąjį gimtadienį netrukus švęsiantis K. Vaškelis bilietą į Las Vegas surengtas varžybas laimėjo Jungtiniuose Arabų Emyratuose. Čia praėjusių metų sausį ant prizininkų pakylos jis lipo „Dubai O Plate" lenktynėse.

Jaunasis lenktynininkas savo pasirodymą „SKUSA SuperNationals XXII" vertina teigiamai ir tikisi jau kitąmet užlipti ant prizininkų pakylos. „Vien tai, kad visų varžybų metu pavyko išsaugoti sveiką kartą – didelis pasiekimas. Kai vienu metu pajuda 40 ar daugiau lenktynininkų, pradžioje būna tikra mėsmalė, iš kurios išvažiuoti sveikiems pavyksta ne visiems. Būti saugiai greitam buvo vienas iš tikslų ir jį pavyko įgyvendinti, – įspūdžiais iš Las Vegas dalinosi K. Vaškelis, kuriam šios varžybos buvo labai gera patirtis.

K. Vaškelis varžėsi „NF Piquet Sports" brazilų komandoje, kurią iš viso sudarė 23 sportininkai, o jai vadovavo pats Nelson Piquet, 1981-ųjų, 1983-ųjų ir 1987-ųjų „Formulės 1" pasaulio čempionas. Varžybose buvo galima matyti ir kitų garsių pavardžių – kartu su lietuviu varžėsi „Formulės 1" lenktynininko Juan Pablo Montoya sūnus Sebastian, kylanti brazilų kartingo sporto žvaigždė Diego Ramos ir kiti.

Be varžybų Las Vegas, K. Vaškelis su komanda išnaudojo laiką JAV susitikdamas su potencialiais komandos partneriais ir kitais lenktynininkais, iš kurių sėmėsi žinių ir aptarė kito sezono planus. Vienas tokių – JAV lietuvis Davidas Malukas, lenktyniaujantis „Formulės 4" čempionate. Kartu sportininkai aptarė šios lenktynių serijos specifiką ir galimybes K. Vaškeliui išbandyti „Formulės 4" bolidą.

2017-ųjų sezoną K. Vaškelis varžėsi „CIK-FIA European Championship" – Europos kartingo čempionate, kuriame su geriausiais Europos ir pasaulio sportininkais lenktyniauja jau antrus metus.

Kasparas Vaškelis lenktynių metu.

Iš **JAV** sugrįžo su sidabro medaliu!

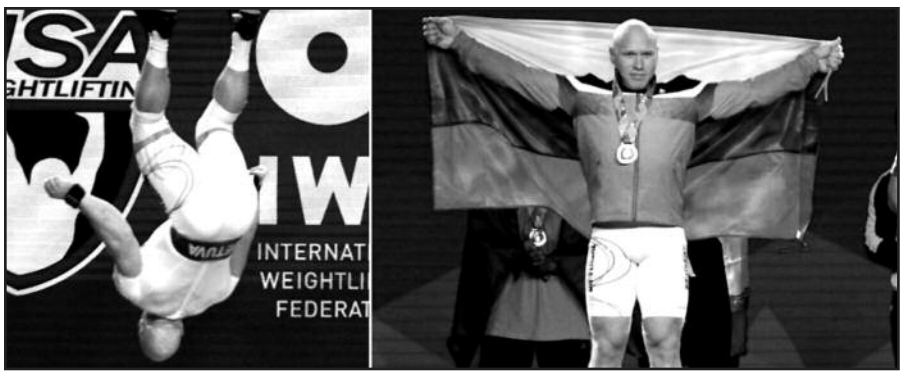

A. Didžbalis: „Matyti į viršų kylančią Lietuvos trispalvę – nepakartojamas jausmas!"

Kauno dydžio miestas Anaheim pietvakarių Californijoje gruodžio 3 d. stipriausiam Lietuvos sunkiosios atletikos atstovui Aurimui Didžbaliui nušvito sidabrinėmis spalvomis: JAV vykusiame pasaulio čempionate svorio kategorijos iki 94 kg dvikovėje lietuvis tapo vicečempionu.

Pasaulio čempionato varžybose A. Didžbalis išrovė 176 kg, ištūmė 212 kg ir dvikovėje surinkęs 388 kg galutinėje rikiuotėje liko antras. Be to, jis dar iškovojo ir rovimo rungties bronzos medalį. Taigi, Aurimas į Lietuvą parvežė netgi du pasaulio sunkiosios atletikos čempionato medalius – sidabro ir bronzos.

Tai jau ne pirmosios Lietuvos sportininko pergalės aukščiausio lygio varžybose: A. Didžbalis 2015 m. yra tapęs ir absoliučiu Europos čempionu, o 2011 m. ir 2017 m. Senojo žemyno čempionate iškovojo bronzą. Be to, pasaulio čempionatuose rovimo veiksme iškovojo auksą ir sidabrą, dvikovėje pelnė bronzos medalį, o praėjusiais metais Rio de Janeiro olimpinėse žaidynėse sportininkas įgyvendino savo svajonę bei iškovojo bronzą. Šis pasiekimas A. Didžbaliui pernai lėmė ir geriausio Lietuvos sportininko apdovanojimą.

„Jei jau Aurimas Didžbalis padarė salto, tai reiškia, kad iškovota vieta yra tinkama ne tik jam, bet ir, manau, visai Lietuvai", – po Anaheime iškovoto pasaulio sunkiosios atletikos vicečempiono nusišypsojo 26-erių klaipėdietis sunkiaatletis. Šis akrobatinis triukas – tai tarsi sportininko sėkmės vizitinė kortelė, savotiška džiaugsmo išraiška.

Švytėdamas iš laimės A. Didžbalis po varžybų teigė, kad iškovoto medalio spalva pasaulio čempionatuose jam ir apskritai visai Lietuvos sunkiajai atletikai yra neregėta.

Iš jaudulio virpėjo visas kūnas

„Manau, kad po truputį – žingsnis po žingsnio – visa tai bus suviršinta ir suprasime, kokį didžiulį darbą nudirbo visa Lietuvos sunkiosios atletikos federacija. Tai dar kartą įrodo, kad einame teisinga linkme. Galbūt ne visada viskas pavyksta taip, kaip nori ir tikiesi, bet jei kantriai sukandęs dantis dirbi, anksčiau ar vėliau sėkmė atsisuka į tavo pusę. Tokie jau yra gyvenimo dėsniai. Tiek gyvenime, tiek sporte nugali kantriausi. Rezultatas atperka ilgą ir varginantį pasiruošimo periodą, per kurį buvo išlieta, ko gero, kibirai prakaito, paaukota daug laisvalaikio valandų, dirbta išties negailint savęs. Ši pergalė turėtų nutildyti ir skeptikus bei piktus interneto komentatorius, kurių tikrai netrūksta. Po šių varžybų sulaukiau daugybės sveikinimų, gražių, padrąsinančių ir įkvepiančių palinkėjimų ir tai skatina dar labiau stengtis bei siekti aukštesnių tikslų. Tai įkvepia. Džiugu, kad panašios pergalės suvienija mūsų tautą. Išties esame mažos šalies atstovai, tad turime vienytis ir vienas kitą palaikyti, padrąsinti, o nebandyti apkalbėti ar pažeminti", – mintimis po pergalės dalinosi sportininkas.

Per apdovanojimų ceremoniją į viršų kilo Lietuvos vėliava, o ir A. Didžbalio pečius dengė mūsų trispalvė. Šią jaudinančią akimirką sidabro medalio laimėtojas negalėjo nuslėpti savo jausmų: „Matyti į viršų kylančią Lietuvos trispalvę tokioje galingoje valstybėje – JAV – nepakartojamas jausmas! Iš jaudulio virpėjo ne tik lūpos, bet ir visas kūnas. Buvau išties susijaudinęs. Nors per sportinę karjerą jau iškovojau daug medalių, tačiau prisipažinsiu, tai buvo vienas iš retesnių atvejų, kai kūną ir širdį užvaldė tokie jausmai. Tokie pasiekimai reprezentuoja Lietuvą pačiame gražiausiame amplua".

Antroje **J. Valančiūno** ir **D. Sabonio** akistatoje **„Raptors"** atsilygino

Gruodžio 1 d. įvyko antroji šį sezoną NBA krepšinio lygos čempionate rungtyniaujančių Lietuvos krepšininkų – Jono Valančiūno ir Domanto Sabonio akistata. Toronto „Raptors" (14/7) klubas namuose 120:115 (27:32, 38:26, 29:31, 26:26) įveikė Indianos „Pacers" (11/10) komandą ir taip atsilygino už nesėkmę prieš dvi savaites. Tuomet „Pacers" įveikė svečius iš Toronto 107:104, D. Sabonis pelnė 13 taškų, o J. Valančiūnas – 6.

Kaip ir tąkart Indianoje, Toronte geriau sekėsi namuose rungtyniavusiam lietuviui: J. Valančiūnas rungtynes pradėjo startinėje sudėtyje ir per 21 minutę pelnė 13 taškų (6/11 dvitaškiai, 1/1 baudų metimas), atkovojo 7 kamuolius, atliko rezultatyvų perdavimą bei bloką ir dukart prasižengė. Jo „+/-" rodiklis siekė +5 ir tai buvo geriausias rezultatas tarp rungtynes pradėjusio krepšininkų penketo.

Indianos „Pacers" aukštaūgis D. Sabonis susitikimą pradėjo nuo atsarginių suolelio, per 20 min. pelnė 6 taškus (2/10 dvitaškiai, 2/4 baudų met.), atkovojo 8 kamuolius, iš jų tris puolime, perėmė kamuolį, dukart suklydo, dukart prasižengė, jo „+/-" rodiklis buvo neigiamas – -4.

„Raptors" namuose pasiekė 6-tą pergalę iš eilės – apskritai šiame sezone namuose Toronto klubas pralaimėjo vos vieną kartą. Svečių iš Indianos neišgelbėjo puikus Victor Oladipo pasirodymas: per 39 min. gynėjas pelnė 36 taškus (11/14 dvitaškiai, 3/8 tritaškiai, 5/7 baudų metimai), atkovojo 7 kamuolius ir atliko 6 rezultatyvius perdavimus. Tai rezultatyviausios šio krepšininko sezono rungtynės.

Trečią pergalę iš eilės iškovojusi „Raptors" komanda Rytų konferencijoje užima 3-ią vietą (14/7), o antrą pralaimėjimą iš eilės patyręs Indianos klubas su 11 pergalių ir 10 nesėkmių yra 9-tas.

Pokylio svečiai gieda Jaunimo centrui „Ilgiausių metų". Iš k.: ALTo pirm. Saulius Kuprys, Lietuvių Fondo tarybos pirm. Saulius Čyvas su žmona Daina, LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius ir Lietuvių Fondo valdybos pirm. Marius Kasniūnas.

Sopranas Jūratė Švedaitė-Waller sužavėjo pokylio svečius. Akompanuoja muz. Luciano Laurentiu. Jono Kuprio nuotraukos

Jaunimo centrui – 60!

LF tarybos pirm. S. Čyvas įteikia paramos čekį Jaunimo centro tarybos pirmininkei Neringai Aleksonis.

Atkelta iš 1 psl.

Jaunimo centro istorija prasidėjo dar 1948 metais, kai į JAV atvykę pirmieji jėzuitai nusprendė kurtis Čikagoje. Tų metų rugsėjo 25 d. jie įsigijo nedidelį namą 8101 S. Champlain gatvėje. Po kiek laiko šis pastatas pasidarė per mažas, mat į Čikagą atvyko daugiau jėzuitų. Tad 1950 m. rugpjūčio 19 d. jie persikelia į didesnį pastatą 5541 S. Paulina gatvėje. Plečiantis jėzuitų veiklai ir šios patalpos pasidarė per mažos. Būtinai reikėjo vietos ir pastato, kur visi lietuviai, kokių pažiūrų jie bebūtų, galėtų rinktis po vienu stogu ir dirbti tautinį bei kultūrinį darbą. Tad, pasitarus su žymesniaisiais to meto lietuvių visuomenės veikėjais, buvo nutarta statyti Jaunimo centrą, kuriame būtų pakankamai klasių mokyklai, salės renginiams, kambariai žaidimams, susirinkimams ir kitiems tikslams. Tėvai jėzuitai 2345 W. 56-oje gatvėje nusipirko sklypą, kuriame ir prasidėjo Jaunimo centro bei jėzuitų rezidencijos – vienuolyno statyba. Tam reikėjo lėšų. Vienas aktyviausių lėšų rinkėjų buvo jėzuitas tėvas Vaclovas Gutauskas SJ, kurio sumanumo, darbštumo, atkaklumo dėka jų buvo surinkta net 90 proc.

Pakilus Jaunimo centro pamatams nuo žemės, nelaukdama oficialaus atidarymo, rugsėjo pradžioje į JC persikėlė Čikagos aukštesnioji lituanistinė mokykla. 1957 m. spalio 6 d., nors dar ir ne visai baigtas, Jaunimo centro pastatas buvo oficialiai atidarytas. Anų metų spaudos duomenimis, atidarymo iškilmėse dalyvavo 36 organizacijų atstovai ir apie 800 svečių.

Tuoj po oficialaus JC atidarymo į tėvus jėzuitus kreipėsi Lietuvių dailininkų sąjunga, prašydama patalpų Čiurlionio galerijai. Buvo nutarta galerijai skirti apatinę (mažąją) salę, ir jos atidarymas įvyko 1957 m. spalio 27 d.

1957 m. spalio 22 d. „Naujienos" rašė: „Čiurlionio Galerijos įsteigimą Čikagoje neperdedant galima pavadinti istoriniu įvykiu. Viena, kad ji skatins ir jungs visus lietuvius menininkus Amerikos kontinente, kita – ji rinks ir saugos mūsų meno turtus, kad šie nedingtų svetimųjų okeane, trečia, ir svarbiausia, kad šie galerijos kūrėjai iškilmingu aktu pasižadėjo galerijos surinktus ir išsaugotus turtus perduoti tėvynei Lietuvai, kai tik bus atgauta jos laisvė". Deja, tikrovė ta, kad šis pažadas dar ir šiandien ne visiškai įvykdytas. Lietuvai neatiduoti 32 dailininkų Čiurlionio galerijai dovanoti darbai. Dauguma jų kabo Lietuvių dailės muziejuje Lemonte ir, nepaisant daugybės prašymų, jie negrąžinami Čiurlionio galerijai, kad juos būtų galima išsiųsti į Lietuvą.

1959 m. lapkričio 22 d., pageidaujant Lietuvos kariuomenės kūrėjų-savanorių sąjungai, JC kieme buvo pastatytas kuklus paminklas už Tėvynę žuvusiems pagerbti.

Jau tuoj po JC atidarymo buvo jaučiama, kad patalpos, nors ir erdvios, lietuviškos visuomenės reikalams nepakankamos. Buvo nutarta pastatus sujungti, ir 1967 m. spalio mėn. 15 d. buvo suruoštos simboliško žemės prakasimo iškilmės. Pagaliau 1972 m. Jaunimo centro pastatas ir tėvų jėzuitų rezidencija sujungti, o sujungimo vietą žymi ant sienos esantis Jono Muloko stilizuotas Vytis.

To meto spaudos duomenimis, 1974 m. Jaunimo centre veikė apie 70 lietuviškų organizacijų! Tai buvo centro klestėjimo laikai.

Tad tokia šio centro atsiradimo istorija, kurios amžius jau sieka 60 metų. Jaunimo centro ir Čiurlionio galerijos sukaktuvinė šventė prasidėjo šv. Mišiomis tėvų jėzuitų koplyčioje. Tai buvo graži, iškilminga šventės pradžia. Penki kunigai – 4 tėvai jėzuitai: Lietuvos-Latvijos jėzuitų provincijolas kun. Vidmantas Šimkūnas SJ, Algis Baniulis SJ, Gintaras Vitkus SJ, ir Lukas Laniauskas SJ, bei kun. Jaunius Kelpšas – aukojo šv. Mišias. Giedojo Connecticut Lyric Opera solistė Jūratė Švedaitė-Waller, Čikagos lituanistinės mokyklos (ČLM) mokiniai, paruošti muzikos mokytojos Dalės Gedvilienės.

Po Mišių visi rinkosi į didžiąją salę, kur vyko pokylis. Pokylio svečiams buvo parodytas Algimanto Kezio susuktas filmukas apie aukų Jaunimo centrui rinkimą ir JC pastato bei jėzuitų rezidencijos sujungimo statybas. Žiūrovai aktyviai reagavo į ekrane rodomus vaizdus, mat daugelis atpažino savo draugus, kaimynus, o kai kas pamatė ir save. Salėje vis pasigirsdavo tai juokas, tai plojimai, tai nuvilnydavo draugiškas šurmulys. Šis filmukas saugomas Lituanistikos tyrimo ir studijų centro archyvuose, o jį suskaitmenino ir rodymui paruošė Arvydas Reneckis.

Koks pokylis be koncerto? Šį kartą muzikinę programą atliko viešnia iš Connecticuto, žavaus balso dainininkė sopranas J. Švedaitė-Waller. Jai talkino pianistas, Rumunijos „Madrigal Consort" muzikos direktorius, Šv. Benedikto katalikų bažnyčios muzikos vadovas Luciano Laurentiu. Žiūrovai ilgais plojimais dėkojo atlikėjams už puikią programą.

Į sceną pakilo vakaro šeimininkė, JC tarybos pirmininkė Neringa Aleksonis. Ji pasveikino susirinkusius ir padėkojo tėvams jėzuitams, visiems buvusiems ir dabartiniams JC tarybos nariams, aukotojams už tai, kad centras ir šiandien dar gyvena lietuvybės dvasia.

Keturi tėvai jėzuitai atvyko į Jaunimo centro šventę. Iš k.: Lietuvos-Latvijos jėzuitų provincijolas kun. Vidmantas Šimkūnas SJ, kun. Algis Baniulis SJ, Gintaras Vitkus SJ ir kun. Lukas Laniauskas SJ. Dainos Čyvienės nuotr.

Kalbėtojų buvo ir daugiau. Jaunimo centrą ir jo vadovus pasveikino Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius ir Lietuvos-Latvijos jėzuitų provincijolas kun. V. Šimkūnas SJ. Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas Saulius Čyvas pasidžiaugė, kad Jaunimo centras dar ir šiandien gyvuoja ir jo veiklai palaikyti įteikė 15,000 dol. paramos čekį. Čikagos lituanistinės mokyklos direktorė Vida Rupšienė ir pavaduotoja Vilma Poliuvienė džiaugėsi gražiu bendradarbiavimu ir įteikė JC tarybos pirmininkei Neringai Aleksonis dovaną – ČLM mokinių ir mokytojų nuotraukų stendą. Su gražia sukaktimi susirinkusius pasveikino ir Lietuvių šaulių sąjungos išeivijoje vadas Julius R. Butkus.

Sveikinimo laišką atsiuntė Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV ir Meksikai Rolandas Kriščiūnas.

Pasidžiaugti gražia sukaktimi ir pasveikinti Jaunimo centrą atvyko didelis būrys svečių. Salėje matėme Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios kleboną J. Kelpšą, Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos direktorių t. A. Baniulį SJ, t. G. Vitkų SJ, t. L. Laniauską SJ, ALTo pirmininką Saulių Kuprį, JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos pirmininką Juozą Polikaitį, LF valdybos pirmininką Marių Kasniūną, Lietuvių skautų sąjungos vyriausią skautą Albertą Kerelį, JAV LB Marquette Parko, Cicero ir Brighton Parko apylinkių pirmininkus Aušrelę Sakalaitę, Birutę Zalatorienę ir Viktorą Kelmelį. Salėje taip pat buvo centre įsikūrusių organizacijų vadovai, centro rėmėjai, svečiai.

Tėvui G. Vitkui SJ, sukalbėjus invokaciją, o JC tarybos nariui Robertui Vitui pasakius sveikinimo tostą svečiai Jaunimo centrui sugiedojo „Ilgiausių metų".

Svečiai skanavo „Lithuania Plaza" paruoštą maistą, fotografavosi, bandė laimę JC tarybos narės Mildos Šatienės vestoje loterijoje ir neskubėjo skirstytis namo.

Jaunimo centro taryba be galo dėkinga jo įkūrėjams, aukotojams ir visiems tiems, kurie liko ištikimi centro lankytojai. Džiugu, kad prieš 60 metų tėvų jėzuitų rūpesčiu ir lietuvių aukomis pastatytas centras kas šeštadienį užsipildo Čikagos lituanistinės mokyklos mokinių klegesio, kad čia veikia turtinga archyvine medžiaga galintis pasigirti Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, įkurti Pasaulio lietuvių, Muzikologijos ir Foto archyvai, Laisvės kovų ir Liaudies meno muziejus, kad čia renkasi skautai ir savo susitikimus rengia šauliai, veikia Čiurlionio galerija, o Jaunimo centro kavinėje po šv. Mišių vyksta pabendravimai. Ačiū ir visiems tiems, kurie šiandien uoliai darbuojasi, kad Jaunimo centras gyvuotų.

Su gimtadieniu!

Archyvarės iš Lietuvos tvarkė ALKA archyvą

Iš k.: archyvarės Neringa Betingienė, Inga Vizgirdienė, ALKA pirmininkė Mirga Girniuvienė ir archyvarė Sigita Baranauskienė. ALKA nuotr.

MIRGA GIRNIUVIENĖ

2017 m. spalį keturios archyvarės iš Lietuvos centrinio valstybės archyvo (LCVA) tris savaites dirbo Amerikos lietuvių kultūros archyve (toliau – ALKA). Jų pagrindinis tikslas buvo patikslinti ALKA fondų sąrašą. Specialistės pagal sąrašą grupavo fonduose esančius dokumentus ir dėliojo juos į nurodytas vietas, papildė fondų sąrašą naujai identifikuotais archyviniais dokumentais ir sąraše nurodė jų laikymo vietas.

ALKA yra antras pagal dydį JAV lietuvių archyvas. Čia saugoma daugiau nei 300 fondų. Dėl archyvo dydžio Ir fondų įvairovės užduotis buvo gana sudėtinga, reikalaujanti archyvinio išsilavinimo bei patirties. Projekto vykdymui LCVA delegavo patyrusias archyvares: LCVA direktoriaus pavaduotoją Sigitą Baranauskienę, Fotodokumentų skyriaus vedėją Ingą Vizgirdienę, Informacijos ir apskaitos skyriaus vedėjo pavaduotoją Neringą Betingienę bei Informacijos ir apskaitos skyriaus vyriausiąją archyvistę Salomėją Loskutovą.

Projekto vykdymo finansavimo išlaidas apmokėjo LCVA, vadovaujamas Daliaus Žižio, Lietuvos kultūros taryba, vadovaujama Dainos Urbanavičienės, ir ALKA, vadovaujamas Mirgos Girniuvienės.

LCVA jau ne vienerius metus bendradarbiauja su ALKA. 2014 ir 2015 m. LCVA specialistės S. Baranauskienė ir Džiuginta Kasiulaitienė sutvarkė didžiulį BALF'o fondą. ALKA vadovybė yra labai dėkinga LCVA, taip pat ir Lietuvos kultūros tarybai už teikiamą pagalbą.

Kviečiame visus aplankyti ALKA, esantį Putname, CT, arba aplankyti ALKA svetainę adresu: http://www.lkma.org/alka.htm Archyvarių patikslintas sąrašas skelbiamas internete adresu: http://www.lkma.org/pdf_files/archyvu_sarasas.pdf .

Mirga Girniuvienė – JAV LKMA ir ALKA pirmininkė

Kurti šiaudinukus buvo įdomu ir smagu

Menininkas Donatas Astras šiaudinių papuošalų kūrybos pradžiamokslį gavo iš savo mamos, o dabar ir pats moko kitus. Virginijos Petrauskienės nuotraukos

O štai koks mūsų darbo rezultatas.

Raminta Jacobs: tokį šiaudinuką būtų smagu ir kam nors padovanoti.

Kasmet, artėjant Kalėdoms, į Balzeko lietuvių kultūros muziejuje organizuojamą Don Astro ir jo sutuoktinės Kathy pamoką renkasi vis kiti žmonės. Jiems įdomu išmokti, kaip panaudojant paprasto kviečio ar rugio šiaudelių, pasidaryti tradicinių lietuviškų Kalėdų eglutės papuošalų. Kurti meniškus šiaudinukus D. Astras išmoko iš savo mamos, menininkės a. a. Uršulės Astras. „Anksčiau tokiose pamokose padėdavau savo mamai. Dabar iš jos gautas žinias ir patirtį perteikiu pats, padedamas žmonos Kathy", – sakė D. Astras. Šio menininko pamokos muziejuje rengiamos jau nebe pirmus metus. Tačiau susidomėjusių jomis vis netrūksta. Šiais metais, gruodžio 2 dieną į šiaudinukų kūrybos pamoką, surengtą Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, susirinko per 20 įvairaus amžiaus žmonių. Keli buvo atvykę net iš kitų valstijų.

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus info

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų,pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos, Chirurgija,
Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elmhurst: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS–CHIRURGIJA–AKINIAI
2701 W 69 th St., Chicago, IL
5706 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
963 N. 129th Infantry Dr. #110
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI

DR. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500
- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę – www.racinebakery.com

PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO. PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES. ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

Siūlome pigiausius skrydžius visomis oro linijomis iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ

VYTIS TOURS

www.vytistours.com
info@vytistours.com
4024 235th St., Douglaston, NY 11363

1-800-778-9847

Teiraukitės mūsų 2017 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:
www.vytistours.com
Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus 2017m.
Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei
Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite
www.vytistours.com
Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas
Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčylienė
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

Padovanokite savo vaikams, anūkams ir draugams

DRAUGAS NEWS

ir LITHUANIAN HERITAGE

prenumeratą.

Du leidiniai – viena prenumerata!

Kaina JAV – tik 45 dol.

Tai puiki dovana norintiems anglų kalba skaityti apie Lietuvą: šalies žmones, politiką, kultūrą, istoriją, meną, sportą, kulinariją ir kt.

www.draugas.org/news • www.draugas.org/lh •

www.facebook.com/DraugasNews

Pasidalinkite nuomone

facebook

www.facebook.com/draugolaikrastis

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAUSKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
11739 Southwest Hwy,
Palos Hts, IL 60463
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST" 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:
- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers", balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

REAL ESTATE

FIRST RATE REAL ESTATE

4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886
E-mail: ausra.padalino@gmail.com
Aušra Kriščiūnaitė Padalino
Broker/savininkė
Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai
Patirtis – daugiau nei 25-eri metai

SIŪLO DARBĄ

Accounter needed for transportation Company
Quickbooks, Excel, factoring, organizational skills req'd.
Min. 2 years experience.
312-928-9559
Ask for Dan

Dispatcher needed with consolidation rail experience.
312-928-9559
Ask for Dan

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

PERKA

BRANGIAI PERKU
GINTARO DIRBINIUS
IR GINTARO GRYNUOLIUS.
tel. 708-603-5494

SKAITYKITE „DRAUGĄ" GREIČIAU! www.draugas.org

SKELBIMAI
773-585-9500

Sudoku Nr. 124

Į tuščius langelius surašykite skaičius nuo 1 iki 9 taip, kad vienodi skaičiai nesikartotų nei eilutėse, nei stulpeliuose, nei 3X3 kvadratuose.

Sudoku atsakymas – trijų skaitmenų pažymėtuose langeliuose suma.

		5		2				
		4				✱		
	9					1	2	
	6				4		9	
3			8		5			6
	8		1				7	
✱	3	7					4	
						5		
				7		6		✱

□ + □ + □ = □

6				1		3		
	5						4	8
8		7			4		9	
	3	9	2		✱			
		✱			1	8	2	
	7		9			2		5
3	4						8	
		2		7		✱		6

□ + □ + □ = □

Remkime spaudą – www.draugofondas.org

MUTUAL FEDERAL BANK
Namams paskolos, apdraustos sąskaitos
2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com
Member FDIC
Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

Gimusi dalinti

Atsisveikinant su **dail. Magdalena Birute Stankūniene**

RAMUNĖ LAPAS

Kai dėl kitų gerus darbus darai, tai ir tau su kaupu sugrįžta. Tai jos motto.

Kai gera kitiems, tai ir pats laimingas – gyvenimo leitmotyvas.

Esu įsitikinusi, kad žmogaus vaikystė lemia tolesnį žmogaus gyvenimą. Magdalenos vaikystė buvo ir graži, ir laiminga. Ji augo mylinčioje aplinkoje, kartu su trimis sesėmis ir broliuku. Buvo vidurinioji – trečiasis vaikas šeimoje.

Oželiuose liko laimingiausios mano dienos. Augau apsupta tėvelių meilės, senelio Motiejaus pasakų ir nuostabios gamtos. Vaikystėje visko turėjau, ko tik vaiko širdelė gali norėti. Buvo visokių gyvulėlių, paukščių, o aplinka – nepaprastai graži. Prie pat namų gurgėjo Žvirgždės upelė. Aplink visą sodybą buvo sodai, už jų lankos, laukai, senos kapinaitės, Oželių ežeras. Ir viskas viskas vaiko akimis atrodė gyva, sudvasinta, paslaptinga – medžiai, žolynai, vandenys…

Nenuostabu, kad tas nuostabus vaikystės pasaulis visą gyvenimą buvo ir Magdalenos kūrybinio įkvėpimo šaltinis. Taip pat – tvirtybės. Nes su meile darniose šeimose auginti vaikai įgyja tvirtą pamatą, kuris neleidžia jiems parklupti pučiant net stipriausiems gyvenimo vėjams. Ir Magdalenai tai padėjo ištverti išbandymus, kurie užklupo pačioje jaunystėje: tremties alsavimą tiesiai į veidą, bėgimą iš pamiltų gimtųjų vietų, tėvo žūtį, žinią apie motinos tremtį, sūnelio netektį (*Staigi sūnelio mirtis nuo plaučių uždegimo 1946 metų rudenį sužeidė mano širdį amžinai*)…

Po sūnaus mirties subyrėjo ir neilgai trukusi pirmoji Magdalenos santuoka su Vytautu Gavėnu. Ji išvyko į Angliją tvirtai nusistačiusi – užsimiršti mene. Kūryba – kaip ir laiminga vaikystė – antra stipri atsvara jos gyvenime.

Plaukiant laivu į Angliją plyšo širdis skausmu, kad viską praradau – Tėvynę, sūnų ir vyro globą. Pasiekusi Anglijos žemę, ryžausi dirbti viską, kad tik būčiau savarankiška ir galėčiau siekti savo tikslų: pažinti meną ir aplankyti meno šventoves – muziejus. Troškau kito pasaulio, kuriame galėčiau užmiršti pergyventus skausmus.

Magdalenos svajotojiška ir meniška natūra pasireiškė anksti: *Visada turėjau savo pasaulį, mokėjau viena sau užsiimti…* Koks atpažįstamas Magdalenos bruožas, žinant, kad beveik kasdien ji daug valandų praleisdavo pati viena su savo drobėmis ir dažais. Londone ji studijavo Saint Martin's School of Art. Apsigyvenusi Amerikoje tęsė studijas Čikagos Meno Institute, Viktoro Petravičiaus studijoje, o paraleliai dirbo ,,Marshall Fields'' parduotuvėje. Nemetė darbo ir ištekėjusi už Jono Stankūno. Tiek gyvendama Europoje, tiek vėliau Amerikoje, Magdalena lankė teatrą, operas, viena ir kartu su vyru apkeliavo nemažai pasaulio.

Ji taip pat jau nuo vaikystės mėgo visus ir viską organizuoti. *Darželyje tarp dviejų jazminų buvau pasidariusi sau ,,namus'': susidėjau suolą, stalą, susiradau išmestą keptuvę ir jau kepu blynus, kviečiu svečius. Bet niekas neina, tai aš per jėgą – turit svečiuotis.*

Arba kitas prisiminimas: *Šunskų bažnyčioje pamačiau jungtuves. Parūpo ir man. Kluone padarėm altorių, nuotaka bus kaimynė Anskaičių Aneliukė, o jaunikis – broliukas. Jam gal treji metai, o Aneliukė jau didelė, bet manęs klauso. Aš, žinoma, buvau kunigas. Brolis nenori, rėkia, o aš vistiek – turi ženytis. Taip ir apvesdinau, paskui erzinau abudu…*

Po daug daug metų Vilkaviškio krašto muziejaus direktorius Antanas Žilinskas pasakos: „Prieš atvykdama į dvarą telefonu pasakė: *Nerenkite jokio oficialaus sutikimo, o vaišėm tebūna sūris, duona ir medus. Ir prie stalo jokių kalbų apie politiką ir religiją*". Visi visada klausydavo.

Bet labiausiai, atrodo, ši mergaitė mėgo dalinti. *Nuo mažumės, kaip atsimenu, labai mėgau dalinti. Buvau dar visai maža, gal 3–4 metų, kai atvažiavo pas mus iš Amerikos mano krikšto tėvas Jonas Švabas.*

Magdalena Stankūnienė su savo artimu draugu. Vilkaviškio krašto muziejaus direktoriumi Antanu Žilinsku.

Atvežė jis man labai gražų baltą paltą, visokių dovanų ir dar padėjo pinigų ant stalo: ,,Na, Magdele, išsirink". Ką aš rinksiuosi, visus į sterblytę susibraukiau, nubėgus išdalinau mūsiškiams, grįžtu ir sakau, kad dar trūksta.

Dalino ji ir užaugusi. Kas kur nors ėjo ar keliavo su Magdalena, žino, kad ji niekuomet niekur nepasirodydavo tuščiomis. Vairuotojo vaikams visada turėdavo saldainių, į ,,Draugą" visuomet užsukdavo tik su šviežiomis bandelėmis, pagalvodavo ne tik apie gausią giminę Lietuvoje, kurią lankydavo nuo pat 1969 metų, bet ir apie nepažįstamus vaikus, kurie atliks programą jos parodos atidaryme – apie visus, kurie pasitaikydavo jos kelyje. Ji gausiai dalijo ne tik saldainius ar drabužius, bet taip pat ir savo kūrybą.

Kaip manote, kiek įvairių savo kūrybos darbų – tapybos, raižinių, batikos – padovanojo Magdalena Lietuvai? 50? 100? 200?..

Ne visada skaičiai svarbiausi, bet kartais ir jie būna labai iškalbingi.

Mano pirmasis susitikimas su Lietuva 1969 metais prasidėjo nuo Vilniaus. Nuo jaukių gatvelių senamiestyje, žaismingojo baroko ir grakščiosios gotikos, Katedros aikštės ir srauniosios Neries Gedimino kalno papėdėje. Nuo Lietuvos dailės muziejaus senamiesčio širdyje, rūpintojėlių, šv. barborų, sopulingųjų Dievo motinų, išsaugotų lyg Vatikano brangenybės muziejaus rinkiniuose… Svaigiausias mano kūrybos skrydis Vilniuje prasidėjo 1980, 1985, o vėliau 1990 metais, kartu su mano autorinėmis parodomis Lietuvos dailės muziejuje. Buvau pagerbta, nustebinta, laiminga. Nutariau tų kūrinių atgal negabenti, palikti Lietuvos parodų lankytojams. Nusidriekė ilgus dešimtmečius trukęs bendravimo kelias.

Lietuvos dailės muziejuje Vilniuje saugoma apie 400 Magdalenos Stankūnienės dovanotų darbų – grafikos, tapybos, batikos.

Vilniaus universiteto grafikos kabinete – 14, Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje – 44 Magdalenos darbai.

Vilniaus jėzuitų gimnazijoje – 13 jos dovanotų tapybos darbų (*Kai 2008-aisiais lankiausi Vilniuje, buvau pakviesta į mokyklą pažiūrėti, kaip išdėstyti mano darbai. Mano kūriniais džiaugiasi vaikų akys. Tai ir man pačiai dovana*).

Sugrįžus į Kauną, apima nuojauta, kad niekas čia nepasikeitę: senas Aleksoto tiltas su senamiesčio panorama, girgždantis funikulierius, …Laisvės alėjoje tebežydi tos pačios liepos… Šiek tiek nuošaliau – Kauno meno mokykla, kurioje dėstė Viktoras Petravičius. Čiurlionio muziejuje, kaip gintaro lašeliai, kabo Čiurlionio paveikslai. …Kitose salėse – Viktoro Vizgirdos, Adomo Galdiko, Adomo Varno kūriniai, tokie gražūs, gal net gražesni nei pas mus, Amerikoje. Kai nuvažiuosiu atgal, būtinai pasakysiu, kad Lietuvai tų kūrinių reikia labiau negu ten, pasaulio platybėse.

Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje saugoma per 400 dovanotų dailininkės kūrinių.

Kauno Technologijos universitete ir jo filialuose saugomi 57 dailininkės darbai.

Vytauto Didžiojo universitete Kaune – 9 Stankūnienės batikos.

Marijampolės kultūros centre – 36 dailininkės meninės dovanos. Čia taip pat veikia jos įsteigta dailės galerija (*Buvodama Lietuvoje, džiaugiausi, kad čia mano kraštiečiai gali matyti iš pasaulio tolumų atvežtus lietuvių kūrinius*).

Marijampolės Petro Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje – 35 dailininkės dovanoti kūriniai. Vilkaviškio viešojoje bibliotekoje – 15.

Molėtų krašto muziejuje – 34 darbai. **Vinco Kudirkos muziejuje** Kudirkos Naumiestyje – per 30 dailininkės dovanotų grafikos kūrinių, taip pat kitokios memorabilijos.

Rietavo **Oginskių kultūros istorijos muziejaus** rinkiniuose saugomas 41 dailininkės dovanotas darbas. **Žemaičių dailės muziejuje** Plungėje – 75 dailininkės dovanoti kūriniai. **Biržų krašto muziejus ,,Sėla"** saugo 30 meno dovanų. **Skuodo muziejus** – 50. **Rokiškio krašto muziejus** – 16. **Kretingos muziejus** – 12. Antra tiek – **Kretingos Pranciškonų vienuolyne**.

Dailininkė savo darbus dovanojo ir kitoms bibliotekoms, mokykloms, ligoninėms. Nemažai, žinoma, jų yra privačiose kolekcijose JAV, Kanadoje, Australijoje, Lietuvoje. Jei bandėte mintyse skaičiuoti, turbūt pasimetėte, nes tų kūrybos dovanų – gerokai per 1 000…

Ypatingas židinys – **Vilkaviškio krašto muziejus** Paežeriuose. Jis įsikūrė už Magdalenos pinigus (ji paaukojo 50 tūkst. dolerių) renovuotos Paežerių dvaro oficinos patalpose. Čia – Stankūnienės memorialinė ekspozicija, įrengtos saugyklos dovanotoms mecenatėms meno kolekcijoms, nauji darbo kabinetai muziejininkams. Viso yra keli tūkstančiai eksponatų (baldų, asmeninių ir giminės reliktų, taip pat ir autorinių dailės kūrinių).

Dailininkė dovanojo ir siuntė ne tik savo kūrinius. Ji talkino Čikagos Čiurlionio galerijos kolekcijos, Adomo Varno drobės ,,Mindaugo karūnavimas" perdavimui į Lietuvą, perdavė daug knygų, nuotraukų ir kitokios archyvinės medžiagos apie išeivijoje kūrusius dailininkus. Ir – skatino tai daryti kitus.

Ji taipogi leido arba padėjo leisti knygas, albumus, tarp jų – išeivijos dailės katalogą ,,Sugrįžusi dailė" bei ,,Lietuvių šiuolaikinė dailė JAV: dabarties dialogai". Dalyvavo kuriant dailininkų organizacijas, steigė premijas.

Dar Magdalena mėgo ir mokėjo dalinti gyvenimiškus patarimus. Pamokų kaip elgtis, kaip rengtis, kaip bendrauti pradžia – turbūt irgi yra ten, Oželių sodyboje, tačiau ištobulinta per gyvenimą. Ji nuo mažens buvo gudrutė, ,,čigoniukė", kaip jos tėvas sakydavo, mokėdavo išsisukti nuo nemėgiamo darbo (o tokių buvo – pvz., valgio gaminimas), savo pasiekti. Pasakodavo, kaip gražiuoju savo vyro Jono nusistatymą mokėdavo pakeisti, mokino ir kitus, kaip žmones į savo pusę palenkti. Moterims aiškindavo, kaip rengtis, kad plonesnės atrodytų. Sakydavo – nedraugauk su negražiom… Svečiuose valgyk viską, namuose badausi… Jos išminties perliukų daug yra išlikę atmintyje. Šios ryškios moters auros paveikti buvome daugelis. Ir dar ilgai, ilgai ji mus gaubs – jos vaišingumas ir globa, jos išmintis, jos sveikas suvalkietiškas humoras… Tik įdomu, kokių gėrybių pilnomis kišenėmis Tu pasibelsi į Rojaus vartus, brangi Magdalena?

Atsisveikinimo žodis, sakytas š. m. gruodžio 2 dieną.

M. Stankūnienės pasakojimai ir citatos paimti iš autobiografinės knygos „Vieškelis mano dienų" ir albumo „Žiedais kaišytu nostalgijos keliu".

Adventas ir Šv. Kalėdos

Šv. Mišių ir šventinių renginių tvarka

Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčia

(6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629,
kun. Jaunius Kelpšas)

Asmeninės išpažintys – kiekvieną šeštadienį nuo 3 iki 4 val. p. p.

Gruodžio 8 d., penktadienį, 11 val. r. – šv. Mišios. Švč. Mergelės Marijos nekaltojo prasidėjimo šventė.

Gruodžio 16 d., šeštadienį, 4 val. p. p. – Bendruomeninės Susitaikinimo pamaldos ir asmeninės išpažintys.

Gruodžio 24 d., sekmadienį – Kučių dienos šv. Mišios: 9:30 val. r. –angliškai, 11 val. r. – lietuviškai, 3 val. p. p. – Jaunimo Mišios (giedos vaikų pop choras „Svajonė"), 10 val. v. – Bernelių Mišios (giedos parapijos choras).

Gruodžio 25 d., pirmadienį – Kalėdų dienos šv. Mišios: 9:30 val. r. –angliškai, 11 val. r. – lietuviškai.

Sausio 1 d., pirmadienį, 11 val. r. – Naujųjų Metų šv. Mišios.

Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapija

(5129 Wolf Rd., Western Springs, IL 60558,
kun. Liudas Miliauskas)

Gruodžio 10 d., antrąjį Advento sekmadienį,11:30 val. r. – pamaldos su Šv. Komunija, parapijos „Kalėdinė kavutė".

Gruodžio 17 d., trečiąjį Advento sekmadienį, 11:30 val. r. – pamaldos su Šv. Komunija, sekmadieninės mokyklėlės vaikų programa ir Kalėdų Senelio apsilankymas.

Gruodžio 24 d., sekmadienį, 4:45 val. p. p. – Šv. Kūčių vakaro pamaldos su choro atliekamomis giesmėmis, arfos muzika, žvakučių šviesa. (Norintieji į namus galės parsinešti Betliejaus taikos ugnį, tik pasirūpinkite tam reikalingomis priemonėmis.)

Gruodžio 25 d., pirmadienį, 11:30 val. r. – Šv. Kalėdų pamaldos su Šv. Komunija.

Gruodžio 31 d., sekmadienį, 11:30 val. r. – Senųjų metų palydėtuvės. Pamaldos su Šv. Vakariene.

Sausio 7 d., sekmadienį, 11:30 val. r. – Trys Karaliai. Naujųjų 2018 Viešpaties metų pirmosios pamaldos su Šv. Komunija.

Ziono liuteronų parapija

(9000 S. Menard Avenue, Oak Lawn, IL 60453,
kun. dr. Valdas Aušra)

Gruodžio 10 d., sekmadienį, 11 val. r. – Antrasis Advento sekmadienis, lietuviškos pamaldos su Šv. Komunija.

Gruodžio 15 d., penktadienį, 4 val. p. p. – darželio „Spindulėlis" vaikų paruošta Kalėdinė programėlė ir vaišės.

Gruodžio 17 d., sekmadienį, 11 val. r. – Trečiasis Advento sekmadienis, lietuviškos pamaldos su Šv. Komunija.

Gruodžio 19 d., antradienį, 12 val. p. p. – Kalėdinės pamadėlės „Spindulėlio" vaikams ir jų tėvams.

Gruodžio 24 d., sekmadienį, 5 val. p. p. – Kūčių pamaldos žvakių šviesoje, giedos solistė.

Gruodžio 25 d., pirmadienį, 11 val. r. – Šventinės Kalėdinės pamaldos lietuvių kalba su Šv. Komunija; speciali muzikinė programa.

Gruodžio 31 d., sekmadienį, 11 val. r. – tradicinės Naujametinės pamaldos su kalėdinėmis giesmėmis.

A † A
VANDA BRAŽDŽIŪNIENĖ KABLIAUSKAITĖ

Mirė š. m. gruodžio 6 d. Downers Grove, IL. Gimė 1928 m kovo 14 d. Lietuvoje. Gyveno Downers Grove, ankščiau Palos Park, IL.

Nuliūdę liko: sūnus Antanas su žmona Bonita; duktė dr. Dana Bražd žiūnaitė su vyru Thomas Andrasek; duktė Christina Bražd žiūnaitė su vyru Dan Dunning; anūkai Kiersten Bugaj su vyru dr. Gregory ir Matthew Andrasek; proanūkai Alexa, Brendan ir Cameron; brolis Henrikas Kabliauskas su žmona Monika ir šeima.

A. a. Vanda buvo žmona a. a. Antano ir sesuo a. a. Sofijos Galante bei a. a. Onos Rollander.

Priklausė Lietuvių Dukterų draugijai.

Velionė bus pašarvota gruodžio 9 d., šeštadienį, 9 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127 St., Lemont, IL, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota šv. Kazimiero kapinėse.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse. Vietoje gėlių prašome aukoti Pal. Jurgio Matulaičio misijai.

Laiduotuvių direktorius – Donald Michael Petkus,
tel. 800-994-7600, el. svetainė www.petkusfuneralhomes.com

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame Nijolei Martinaitytei-Nelson, Ramunei Lapas, Virginijai Norbut, Marytei Remienei, Lilijai Jasaitytei, Astai Zimkienei, Rimai Kašubaitei-Binder, Ligitai Tautkuvienei, Arūnui Draugeliui, Ritonei Rudaitienei, Aušrelei Sakalaitei, Vaidui Dullick, Nerijui Surdokui ir kunigui Jauniui Kelpšui, tarusiems atsisveikinimo žodžius, bei visiems susirinkusiems atsisveikinti ir palydėti į paskutinę kelionę mielą **Magdaleną Stankūnienę**. Ačiū už suteiktas paslaugas Palos-Gaidas laiduotuvių namų direktoriui David Gaidas.

Ilsėkis ramybėje, esi gyva mūsų širdyse ir savo darbuose.

Artimieji

Žymenį
„Geriausios laidojimo paslaugos"
Daily Southtown suteikė
Palos-Gaidas
FUNERAL HOME
11028 S. Southwest Hwy. Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410 www.palosgaidasfh.com

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS
SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.
CICERO, 5940 W. 35 ST.
LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)
Tel. 1-800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com

www.draugas.org

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius** gruodžio 13 d., trečiadienį, 1 val. p. p. kviečia visus į skaityklą Pasaulio lietuvių centre Lemonte pasižiūrėti dokumentinio filmo apie istorinį Žemaitijos miestelį Viduklę.

■ **Gruodžio 14 d., ketvirtadienį, 6 val. v. SLA** 307 Art Space, 307 W. 30th St., New York, NY atidaroma jungtinė Vilniaus ir New Yorko menininkų paroda, kurioje dalyvaus net 35 dailininkai. Paroda veiks iki 2018 m. sausio 4 d. Pasiteirauti tel. 917-584-0579 arba el. paštu artspace@sla307.com

■ **16-metė sopranas Agnė Giedraitytė iš Čikagos** kitą sekmadienį, gruodžio 17 dieną, dalyvaus Kalėdiniame koncerte kartu su žinomu italu tenoru Micheal Castaldo. Koncertas vyks Our Lady of Mount Carmel Church, 785 Highland Ave., Waterbury, CT 06708. Pradžia – 3 val. p. p. Apylinkėse gyvenantys lietuviai kviečiami atvykti pasiklausyti jaunosios dainininkės. Dėl bilietų skambinkite tel. 1-800-838-3006 (event # 3134412) arba 1-203-756-8981.

www.draugas.org

Vynas, sūris ir Baronas

Žinoma, kad juoktis – sveika. Tokį visuomenės gydytoją kažkada turėjo Čikagos lietuviai. Savo tabletes ir lašelius sveikai dvasiai palaikyti jis sudėjo į satyrinius rinkinius „Valerijono lašai", „Trejos devynerios", „Alijošiaus lapai"… Žinoma, Dr. S. Aliūno receptai veikia tik tada, jei pacientas ugdo savyje vieną „aukšto lygio sugebėjimą" – moka pasijuokti ne tik iš kitų, bet ir iš savęs.

Jau supratote, kad už šio literatūrinio slapyvardžio slepiasi daugelio knygų autorius Aloyzas Baronas (1917–1980). Jis taip pat tikėjo akupunktūra, nes ilgus metus „Drauge" vedė populiarų skyrelį „Spygliai ir dygliai".

Š. m. gruodžio 12 d. Baronui būtų suėję 100 metų. Jo atminimą pagerbti ir nepasenusius jo receptus prisiminti kviečiame vakaronėje „Drauge", kuri vyks po visų savaitės darbų **gruodžio 15 dieną, penktadienį, nuo 6:30 val. v.**

Vaišinsimės paprastai kaip saliūne, bendrausime nuoširdžiai kaip tikri draugai, gydysimės dr. S. Aliūno rekomenduotais lašiukais.

Adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL
tel. 773-585-9500

California Lithuanian Credit Union
Santa Monica, CA
Savings 0.90%
IRA 1.40%
3 Year Term 2.00%
5 Year Term 2.25%
3 Year IRA Term 2.25%
(310) 828-7095
info@clcu.org www.clcu.org
Your savings federally insured to at least $250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo")
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com

MABENKA RESTAURANT & BANQUETS
Chicago's Finest Polish & Lithuanian Cuisine
10% OFF Breakfast – with this ad – until 11am
FAMOUS - BEST IN TOWN – PANCAKES
Potato Pancakes, Apple Pancakes, Crepes, Cheese Blintzes, Wheat Cakes, Short Stack, Chocolate Chip

7844 S Cicero Ave., Burbank, IL – 708-423-7679
jgalica@gmail.com – www.mabenka.com